БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 5 (7035)
ЯНВАРИИН 7
ПЯТНИЦА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Партийна хүтэлбэриин арга дүршэлые нарижуулан һайжаруулха

Коммунистическэ парти марксистско-ленинскэ теорие хүтэлбэри болгон, манай орон дотор ажахын ба культурна байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлжэ байна. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада парти болбол өөрынгөө ажал-ябуулгын арга дүршэлые хододоо нарижуулан һайжаруулжа, нютагуудтахи партийна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулжа, тэдээнэй ударидахы ба эмхидхэхы үүргые дээшэлүүлжэ байдаг юм.

Ленинизм болбол партийна ба гүрэнэй хүдэлмэриин тусхай арга дүршэл байгуулаа. Революционно далайса ба ажалай шадабари, зоримгой хурса ухаан бодол ба эли тодо перспективэнүүд, эмхидхэлэй ехэ шадабари, үргэн ниитэтэй холбоо барисаа, дутагдалнуудые тэсэдэггүй ябадал хадаа тэрэ арга дүршэлэй онсо шэнжэ мүн. Парти болбол хүтэлбэриин ленинскэ арга дүршэлые нютагуудтахи бүхы органуудайнгаа практическа ажал-ябуулгадаа хэрэглэхынь тулада үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргана.

Хүтэлбэриин ленинскэ арга дүршэлэй тон шухала эрилтэнь юуб гэхэдэ, хүдэлмэридэхи гол звеное тодорхойлжо, гол зорилгые шиидхэлгэдэ бүхы хүсэнүүдые элсүүлжэ шадаха ябадал болоно. Жэшээлхэдэ, нүүрһэнэй промышленность Молотовско областиин Кизеловскэ городской парторганизациин хүдэлмэридэхи тиимэ гол звенонь болоно. Гэбэшье, үнгэргэгдэһэн городской партийна конференци дээрэ заагдаһан ёһоор, партиин Кизеловскэ горком нүүрһэнэй промышленностиин предприятинуудые хүтэлбэрилгэдэ ехэхэн дутагдалнуудые гаргана. Хэдэ хэдэн шахтануудта партийна болон ажахын хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэриин эгээ гол шухала асуудалнуудые алгасан гарана.

Мүн партийна ба гүрэнэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ нютагуудтахи партийна организацинуудай механическаар бэшэ, харин творческоор хандадаг, табигдаһан зорилгонуудые бодотоор бэелүүлхэ эгээ һайн замуудые бодото байдалтай зохилдуулан бэдэржэ олодог байбалынь ажал хэрэгтэ амжалта туйлагдадаг байна.

Творческоор хүтэлбэрилхэ гээшэ даалгабариин дүүргэлтые заатагүй хангаха, юумые ехээр, һайнаар хэхэ гэжэ оролдохо ябадал мүн. Директивэнүүд хэдышье һайн байгаа һаа нютагуудтахи бүхы арга боломжонуудые хараадаа абажа шадахагүй байна. Эгээ иимэһээ парторганизаци бүхэн партийна захяа заабаринуудые бэелүүлхын тулада зохихо хэмжээнүүдые хараалха зуураа, нютагай ресурс болон арга боломжонуудые шадаал һаа ехээр ашаглаха тушаа һайса бодожо үзэхэ ёһотой.

Үдэр бүриингөө ажал хэрэгые эрхилхэ зуураа, хүдэлмэридэхи гол шэглэлээ алдахагүй гээшэ политическэ хүтэлбэриин эрилтэнүүдэй нэгэниинь мүн.

Өөһэдынгөө туйлалтануу тухай дуратайгаар ба ехээр шууядаг, гэбэшье үнэн дээрээ бии байгаа резервнүүдые бодотоор ашагладаггүй, техническэ прогрессэй тон шухала болоһон асуудалнуудые эрхилдэггүй элдэб түрэлэй һайрхуушуулай манайда үшөөл бии байһаниинь гэмшэлтэй. Амжалтануу тухай гоё гоё үгэнүүд хадаа дутагдалнууд тушаа һэрэмжые имагта мохооруулдаг, улам ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаха ябадалда һаад хэдэгынь элитэ.

Практикые баяжуулха шадабари хадаа хүтэлбэрилэгшын шадабари ехэтэй болоһоной тэмдэг мүн. Бүхы һалбаринуудай кадрнуудай ажал-ябуулгые ударидажа байдаг партийна хүдэлмэрилэгшэ хадаа асуудалнуудые гүнзэгыгөөр мэдэдэг, оршон байдалые шэнжэлэн сэгнэдэг, экономико болон ниитын ажабайдал дотор боложо байгаа процессүүдэй политическэ удхые ойлгожо, тэдээнэй хүгжэлтые уридшалан харадаг, зүб тобшололнуудые хэдэг байха ёһотой.

Элдэб организацинуудай хүдэлмэридэхи гол шэглэлые тодорхойлжо, зүб шиидхэбэри гаргахын тулада бүхы ушар байдалые бултыень хаража, сэгнэжэ шадаха хэрэгтэй, теэд ажал хэрэгые гүнзэгыгөөр мэдэхэгүй һаа тиигэжэ шадахын аргагүй.

Политическэ хүтэлбэриин органууд байһан туладаа партийна комитедүүд ажахын түлөө, тэрээнэй ямар байдалтай байһанай түлөө харюусадаг байна. Парти хадаа нютагуудтахи өөрынгөө органуудай ажал хэрэгые ажахын бодото үрэ дүнгүүдээр сэгнэдэг юм. Гэбэшье, ажахын зорилгонуудые партийна организацинууд тэдээндэ таарамжатай аргаар шиидхэхэ ёһотой. Партийна хүдэлмэрилэгшэд зүбхэн лэ ажахын хэрэгээр ажал-ябуулгаяа хизаарлаха ёһогүй; тэдэнэр хадаа түбхын түрүүндэ ниитын-политическэ ажал-ябуулагшад мүн. Политическэ ба ажахын хүдэлмэриие зохилдуулха шадабари тэдэнэрһээ эригдэнэ.

Үргэн ниитын дунда политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулгые —хүтэлбэриин энэ жолоое һайса бариха гээшэ партийна хүдэлмэриин зүб арга дүршэлэй тон шухала эрилтэ мүн. Зарим партийна комитедүүдэй хүтэлбэреэ гол түлэб заседанинууд ба зүблөөнүүдые үнгэргэлгөөр, олон тоото резолюцинуудые баталан абалгаар хизаарладаг ябадалтайнь эбсэжэ болохогүй.

Партийна ба гүрэнэй аппарадай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гэй мэдээжэ заабаринуудай һүүлээр партийна хүтэлбэриин практика дотор һүүлэй үедэ олон юумэн хубилаа. Партийна органууд шиидхэбэринүүдые үсөөнөөр гаргадаг болоо, тэдэнэр мүнөө үргэн ниитын дунда эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ гол анхаралаа табина. Гэбэшье, элдэб зүйлэй директивэнүүдые, справкануудые, мэдээсэлэй бэшэгүүдые бэлэдхэлгэдэ угаа ехэ хүсэ ба саг гаргашалдаг партийна комитедүүд үшөө мүнөөшье бии байна.

Хүнүүдэй, кадрнуудай дунда хүдэлмэриин хэрбээ һулаар ябуулагдадаг байгаа һаа эгээ эрхим түсэбүүд, бодомжонууд хооһоор хосорхо байна. Ямаршье хэрэгэй амжалта хадаа кадрнуудай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриһөө, ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы участогуудые шадабаритай, шалгагдамал, партида үнэн сэхэ хүнүүдээр, хүтэлбэрилэгшэдөөр бэхижүүлһэнһээ дулдыдаха байна — энэ хадаа нэгэшье минута соо мартажа болохогүй зүйл мүн.

Гүйсэдхэлые шалгалга хадаа партийна органуудай гол анхарал соо байха ёһотой. Гүйсэдхэлые шалгалгын байгаагүй һаа партийна ба гүрэнэй журам һуларха, хүтэлбэрилэгшэд дэмы шаляад ябадаг болохо байна. Гүйсэдхэлые һайнаар, саг соонь, хододоо шалгалга хадаа зүб хүтэлбэриин зайлашагүй эрхэ нүхэсэл мүн.

Партийна хүтэлбэриин арга дүршэлые һайжаруулха зорилго хадаа партийна болон гүрэнэй ажал-ябуулгын али бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондоо зүбөөр харилсан ажаллахые эринэ.

Үргэн ниитын эдэбхиие дээшэлүүлээгүй һаа, партийно-политическэ болон культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие шангадхаагүй һаа, арадай ажахые саашадань түргэнөөр дэбжээхэ тушаа Коммунистическэ партиин табиһан туйлай ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын аргагүй гэжэ партийна хүдэлмэрилэгшэ бүхэн һайтар һанаха ёһотой.

Эдэ зорилгонуудые шиидхэжэ шадахын тулада манай партиин кадрнууд хүтэлбэриин арга дүршэлые хододоо нарижуулан һайжаруулха, коммунизм байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлаха эрхим арга зэбсэг болоһон, хүдэлмэриин ленинскэ арга дүршэлые оролдосотойгоор шудалха ёһотой.

(«Правдын» январиин 5-най түрүү бэшэгһээ).

УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ XXVII ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Улан-Удын городской XXVII партийна конференци Соведүүдэй 2-дохи байшангай Ехэ зал соо 1955 оной январиин 8-да үдэрэй 2 часта нээгдэхэнь.

Делегадуудые регистрацилга 1955 оной январиин 8-най 13 часһаа эхилхэ.

КПСС-эй Улан-Удын горком.

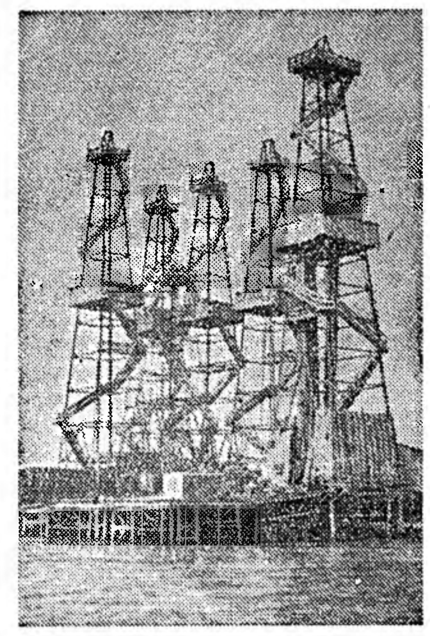

Баку. Кустовой аргаар нефть малтан абалга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: далай дээгэ кустовой аргаар нефть малтан абалгын талмай.

ТАСС-эй фотохронико.

РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл

Үйлэдбэриин түрүүшүүл дэбжүүлэгдэбэ

ХЭЖЭНГЭ. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай, сомонуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комиссинууд байгуулагдаа. Комиссинуудай составуудта колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл дэбжүүлэгдэнэ.

Хэжэнгын МТС-эй механизаторнууд трактор машинануудые заһабарилга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, бусадта жэшээ харуулдаг нүхэр Доржи Цыренжапов гэгшые БМАССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулииин Окружной комиссиин составта дэбжүүлжэ, энэ политическэ кампаниин үедэ коллективэйнгээ гэшүүдэй ехэ найдабари үзүүлбэ.

Мүнөө колхозууд, МТС-үүд, промышленна предприятинууд ба эмхи зургаануудай партийна организацинуудай агитаторнууд һунгалтын урда тээхи хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Һунгуулиин Дүримүүдтэй, союзна болон автономно республикануудай Конституцинуудтай һунгагшадаа танилсуулжа захалаа. Тиихэдээ залуу һунгагшадтай хэгдэхэ хүдэлмэридэ анхаралаа илангаяа ехээр хандуулна.

Ажалшадай депутадуудай сомоной болон сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хүдэлмэрилэгшэд агитаторнуудай эдэбхитэй туһаламжатайгаар округуудай хилэнүүдые, һунгагшадайнгаа списогүүдые тодорхойлно.

КПСС-эй айкомой элидхэлшэд агитаторнуудай кустовой семинарнуудые үнгэргэжэ, советскэ һунгуулиин системын демократическа принципүүдые арад зондо яажа тайлбарилхаб гэһэн заабари үгэбэ.

Г. Бадмаев.

Агитаторнуудта туһалха

ЯРУУНА. **(Телефоноор абтаба).** РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри эндэ үргэнөөр ябуулагдажа эхилбэ. Мүнөө аймаг соо хамта 21 агитпункт байгуулагдажа, 450-яад агитатор һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри хэжэ, түбхын түрүүндэ һунгуулиин дүримые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци (секретаринь нүхэр Дугаров), Маленковой нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци (секретаринь нүхэр Намжилов), Эгэтын МТС-эй парторганизаци (секретаринь нүхэр Павлов) һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулжа байна. Тиигэбэшье, дааһан участогтаа, ажалшадай дунда саг үргэлжэ хүдэлмэри ябуулдаггүй агитаторнууд үшөө бии. Зарим партийна эхин организацинууд агитаторнуудай хүдэлмэриие һайнаар шалганагүй, тэдэнэртэ багаар туһална.

Ц. Дандаров.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ МТС-үүд БИИ ХҮСӨӨРӨӨ ОРОЛСОХО ЁҺОТОЙ

Малайнгаа туража байхада һанаа амар һууна

Мүнөө үбэлэй янгинама хүйтэн ерэжэ, малай үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай, эгээл хүшэр хүндэ үе ябажа байна. Гэхэ зуура, Заиграйн аймагай олохон колхозуудта мүнөө малай үбэлжэлгые һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр, ниитынгээ малажалда эзэн бусаар хандадаг баримтанууд үзэгдэнэ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ малажал хүгжөөхэ түсэбөө бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн байгаа. Теэд, колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Аяндуев энээгээрээ сэдьхэлээ дүүргээд, энэ жэлэй малай үбэлжэлгые бэлэдхэл муутайгаар угтаһан мүртөө хойшодоо бии байһан дутагдалнуудаа усадхахын, мүнөө үбэлэй шанга хүйтэнэй ерээд байхада бүхы хүсэеэ малай үбэлжэлгэдэ элсүүлхын тулада хэмжээ абанагүй. Энэ ушарһаа зарим гүүртэ, отарануудта хүдэлмэришэд дутана, мал уйтан, хүйтэн байранууд соо хооһо нойтоор байлгагдана. Жэшээлхэдэ, колхозой центрһээ 12 километрын газарта, түмэр замай Ново-Ильинский гэжэ станцида дүтэхэн энэ артелиин һүнэй-товарна нэгэ гүүртын мал үбһэ тэжээлээр дутамагаар үбэлжэжэ байна. Энэ гүүртые даагша нүхэр Эрдынеев ажалаа мүртэйгөөр эмхидхэнэгүй. Мүнөө энэ гүүртын 100-аад толгой эбэртэ боло мал хуушан, һандаржа байһан дал соо хашалдажа, дороһоо дааража хононо. Шабааһаниинь хэдэн хоног соо сэбэрлэгдэнэгүй, байра соонь сэбдэг, хүйтэн. Дал соогоо багтажа ядахадаа зарим малынь газаагуур хононо. Ясли, кормушкануудгүй дээрэһээ үбһэ тэжээл малай хүл доро хаягдажа үгтэнэ, тиигэжэ заримаиинь малда гэшхэгдэжэ дууһана.

Энэ гүүртэдэ кормозапарник болон бусад түхеэрэлтэнүүдэй үгы дээрэһээ үбһэ солоомо тэрэ зандаа малда үгтэнэ. Үбһэ солоомые яажа һайжаруулдаг, амтаруулдаг тухай эндэхи һаалишад мэдэнэгүй.

Һүүлэй үедэ шанга хүйтэнэй болохолоор гүүртын мал хүшэ шадалаа алдажа эхилээ. Иигэжэ харууһа, эдеэлүүлгын муу дээрэһээ малайнгаа туража байхада гүүртын малшадшье, колхозой правленишье һанаагаа зобоногүй.

Январь һарада энэ гүүртын үнеэд олоороо тугаллажа захалхань. Теэд шэнэ абтаһан нарай тугалнуудые байлгаха байра үгы. Эндэхи малшад нарай тугалнуудаа улаан булан соогоо байлгаха гэжэ байнхай.

Эндэхи малшадта культурно-ажаһуудалай зохид байдал байгуулагдаагүй. Газетэ, журналнуудшье ехээр хожомдуулжа асарагдана. Эндэхи малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тэдээнэй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тулада зоотехническэ һуралсал мүнөө болотор эмхидхэгдээгүй байһаар. Тиимэһээ һаалишад үнеэ хайшан гэжэ зүбөөр һааха, һайнаар эдеэлүүлхэ, хайшан гэжэ үнеэдые тугаллалгадань бэлэдхэхэ тухай аргануудые, зоотехническэ наукын заабаринуудые мэдэнэгүй. Малһаа ашаг шэмэ имагтал зунай сагта абаад, үбэлдөө толгой бүтэнөөр лэ ондо оруулха хэрэгтэй гэжэ тэдэнэр бододог байна. Эгээл энэ ушарһаа декабрь һарын 15 хоног соо һаалишад Дулсан Цыдыпова, Бутыд Цыбикова, Ёнхобо Ракшеева, Бальжинима Гомбоева, Цырендыжит Цымпилова, Дулмажап Бадмацыренова, Субан Мижитова гэгшэд даажа байһан бүхы үнеэдһээ бултадаа 111 литр һү һаагаа. Тиихэдэ, колхоз бүхыдөө октябрь, ноябрь һарануудта үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 36—36 литр һү һааһан байна.

Колхозой малай бусад гүүртэнүүдтэшье иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Иимэ дутагдалнуудые колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аяндуев, партийна организациин секретарь нүхэр Жалсараев гэгшэд һайса мэдэдэг. Теэд тэдэнэр зохихо хэмжээ абанагүй, малайнгаа турахые һанаа амар хаража байна.

Мүн Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо иимэрхүү дутагдалнууд үзэгдэнэ. Энэ колхоздо шэнэ түл абалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдээгүй шахуу. Хара-Шэбэр гэжэ газарта байдаг һүнэй-товарна гүүртэдэ нарай тугалнуудые байлгаха, үнеэдые тугаллуулха байранууд бэлдэгдээгүй. Харин мүнөө эндэ түрүүшын үнеэд тугаллажа захалаа. Энэ гүүртын малнууд хашалдажа, дааража хононо. Малай үбэлжэхэ байранууд хуушан муу далнууд мүртөө дулаалагдаагүй, заһабарилагдаагүй. Хэгдэһэн кормушканууд, яслинуудынь үсөөн дээрэһээ үбһэ тэжээл малай хүл доро хаягдажа үгтөөд, хог боложо хаягдана. Үбһэ солоомо буйлуулагданагүй. Эндэхи мал уһаар дуталдана. Гүүртэдэ ганса худаг бии аад, тэрэнь үбэлжөөнһөө хэдэн километрын газарта юм. Теэд тэрээн сооншье гүүртын бүхы малай ууха уһан байдаггүй.

Энэ гүүртын малшадай дунда зоотехническэ һуралсал мүн лэ эмхидхэгдээгүй байһаар. Колхозой зоотехник нүхэр Нестеренко зоотехническэ һуралсал эмхидхээгүй, малшадта зохихо туһаламжа хүргэдэггүй.

Малай үбэлжэлгын дутуунуудые усадхаха, малшадые зохид һайн ажаһуудалтай болгохо тушаа колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Комендантов, партийна организациин секретарь нүхэр Жигжитжапов гэгшэд мүн лэ һаналаа табинагүй.

Малай үбэлжэлгые муугаар эмхидхэһэнэй гэмээр аймагай бусадшье хэдэн колхозуудта хони ямаадай, эбэртэ бодо малай, илангаяа залуу малай тураха, гарзалха баримтанууд үзэгдэжэ захалаа. Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо зуугаад мал гарзалаад байна.

Малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхын тулада Заиграйн аймагай колхозууд МТС-үүдтэеэ хамта яаралтай хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Ф. Тимофеев.
Н. Васильев.

Колхозуудта олон хүнүүдые гаргаха аргатай

Мүнөө малай үбэлжэлгын түлэб дундаа ябажа байһан энэ үедэ Селендумын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд харьяата колхозуудтаа малай үбэлжэлгын ямараар үнгэргэгдэжэ байһан тухай багаар һонирхоно, тэдэндэ зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй.

Энэ МТС 130 гаран механизаторнуудтай, колхозуудтаа али болохо туһаламжа үзүүлжэ шадаха ехэхэн хүсэтэй аад, малай үбэлжэлгэ дээрэ миин 30 хүниие табиһан байна. Аймаг соогоо малажалаар томохон Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ миил 11 хүн хүдэлмэрилнэ. МТС тус артелиин Үлэнгэ гэжэ газарта байһан МТФ-гэй хоёрдохи гүүртэдэ кормозапарник тодхохо ёһотой аад, хэһэн юумэнь үгы.

МТС-эй главна инженер нүхэр Деньгин энэ колхоздо 45 мориной хүсэтэй дизельнэ двигатель тодхожо эхилһээр хоёр һараһаа дээшэ боложо байна. Гэбэшье, энэ хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр дүүргээгүй байһаар. Тэрээнһээ боложо, колхоздо малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилга—үнеэ һааха электроагрегат, тэжээл хэршэдэг машина, уһа гаргаха насос гэхэ мэтэ хүдэлгэгдэнэгүй. Механик нүхэр Логвиненко электростанци хүдэлгөөдүй аад, МТС-ээ бусаһаар һара боложо байна. Тиихэдэ нүхэр Деньгин тэрэ хүдэлмэри орхижорхёод, ондоо юумэ хэнэ.

Үбһэ, солоомо зөөжэ байһан тракторнуудынь эбдэрһэн, горючяар таһалдаһан дээрэһээ һаатана. Талын булаг Үдэнгэ хоёрой хоорондо 20 километр зайтай юм. Тэрэ хоёрой хоорондо декабриин 1-һээ 21 хүрэтэр гэхэ гү, хорин үдэрэй туршада орой[illegible] хоёр дахин ябажа, солоомо асар[illegible] Иимэ ябадалдань МТС-эй дирекци, тэрэнэй директор нүхэр Завершнев һанаа амараар хандаһан байна.

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо туһалалсахаяа МТС-һээ 7 хүн хүдэлмэрилнэ. Колхозой центрһээ холо бэшэхэнэ Шанаа гэжэ газарта 20 толгой эхэ гахайн байха типовой байра баригдажа эхилһэн юм. Тэрэ барилга дүүргэгдэнгүй зогсоогдошонхой. Гахайн байрын барилгые МТС-эй дирекци мүнөө ябажа байгаа үбэлжэлгын эхилтэр дүүргэжэ, ашаглалгада оруулха уялгатай байһан аад, дүүргээгүй. Тэрээнһээ боложо, мүнөө тус колхозой гахайнууд дулаалагдаагүй хүйтэн байрада үбэлжүүлэгдэжэ байна. МТС-эй дирекци энэ колхозой гүүртэ, отарануудта тэжээл зөөхэ трактор мүнөө хүрэтэр эльгээгээгүй. Энэ колхозой Нута гэжэ газарта байһан гүүртын мал арайхан 2—3 үдэр соо хүрэхэ тэжээлэй запастай. Хэрбээ ямар нэгэн таһалдалай ушараа хада тус гүүртын малнууд хооһон байхын аюулда хүргэгдэхэ болоно.

Тэрэшэлэн Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз МТС-һээ өөдтэй туһа абанагүй. Тэндэ тэжээл зөөхын тула эльгээгдэһэн тракторынь ходо һаатана.

МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Завершнев, Воронин, Фомин, Деньгин гэгшэд малажалай гүүртэ, отарануудаар үсөө ябана, малшадай культурна ажабайдал тухай һонирхоногүй. Малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ талаар абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ тон хангалтагүйгөөр хинагдана.

Селендумын МТС-эй дирекци болон партийна организаци малай үбэлжэлгэдэ байһан дутагдалнуудые зайсуулха тушаа зохихо хэмжээ абажа, колхозуудтаа али болохо туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

В. Бадашкеев.

Һаалишанай оролдосото ажал

Үнгэрһэн жэлдэ Яруунын аймагай «Улаан Туяа» колхозой һаалишан Цырма Цыбикова даажа байһан 15 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө дунда зэргээр 1200 литр һү һааһан, абаһан бүхы түлнүүдээ түлжүүлһэн байна. Иигэжэ нүхэр Цыбикова колхоз, аймаг соогоо һү һаалгаар һайн амжалта туйлаа. Түрүү һаалишан ажалта үдэртөө мүнгэ, таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые абахаһаа гадна ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 500 литр һү абаа.

Мүнөө тэрэ һаамхай 17 үнеэ тушаажа абаад, тэдэнээ һайнаар харууһалан, үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Д. Гушабалон.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой АССР-һээ РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комиссинуудай составые баталха тухай

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримэй» 39, 40 ба 41-дэхи статьянуудай үндэһөөр, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **тогтоохонь:**

Бурят-Монголой АССР-һээ РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комиссинуудые общественнэ организацинуудай ба ажалшадай обществонуудай иимэ түлөөлэгшэдэй составтайгаар баталха:

742. ҺУНГУУЛИИН УЛАН-УДЫН ОКРУГ

Һунгуулиин Улан-Удын Окружной комиссиин түрүүлэгшэ **Ким** Иннокентий Алексеевич — Бурят-Монголой АССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзһаа;

Һунгуулиин Улан-Удын Окружной комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Бадашкеева** Евгения Константиновна—медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай областной организациһаа;

Һунгуулиин Улан-Удын Окружной комиссиин секретарь **Продайвода** Константин Матвеевич—Улан-Удын городской коммунистическэ партийна организациһаа.

Һунгуулиин Улан-Удын Окружной комиссиин гэшүүд:

Дворников Александр Гаврилович — механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэришэд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Елисофенко Александр Иванович —Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Косарев Михаил Георгиевич—Бурят-Монголой зооветеринарна институдай профессорско-багшанарай состав ба студентнэрһээ;

Мазаева Агрипина Ивановна — Улан-Удын мяха-консервын комбинадай колбасна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Намсараев Галсанцырен — арми, авиаци ба флодто туһалха һайндуранай Бүхэсоюзна обществын республиканска комитедһээ;

Поварнина Агафья Андреевна — Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой вагон хабсаралгын цехын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Черкасов Валентин Лаврентьевич —заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Шишминкина Александра Александровна— Улан-Удэ городой комсомольско организациһаа.

743. ҺУНГУУЛИИН ПРИБАЙКАЛЬСКА ОКРУГ

Һунгуулиин Прибайкальска Окружной комиссиин түрүүлэгшэ **Сафронов** Роман Савельевич—гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай областной организациһаа;

Һунгуулиин Прибайкальска Окружной комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Мясоедова** Наталья Борисовна—медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай Иволгын аймагай организациһаа;

Һунгуулиин Прибайкальска Окружной комиссиин секретарь **Кочетов** Дмитрий Васильевич— культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай областной организациһаа.

Һунгуулиин Прибайкальска Окружной комиссиин гэшүүд:

Бурмакин Сергей Кириллович — Прибайкальска аймагай Итанцын МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдһээ;

Иванова Вера Лукинична—Зүүн-Сибириин түмэр замай 11 дистанциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Кокина Елизавета Ионовна—Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхозой колхознигуудһаа;

Моглоев Дамнин Шойроевич — Түнхэнэй аймагай Кыренэй МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдһээ;

Новолодская Евдокия Яковлевна —Байкало-Кударын аймагай комсомольско организациһаа;

Ринчинов Дондок Ринчинович — Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой колхознигуудһаа;

Седунов Николай Георгиевич — Прибайкальска аймагай Турунтаевска дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ;

Хлыстов Никифор Антонович — Кабанскын аймагай коммунистическэ партийна организациһаа.

744. ҺУНГУУЛИИН ЗАБАЙКАЛЬСКА ОКРУГ

Һунгуулиин Забайкальска Окружной комиссиин түрүүлэгшэ **Черных** Михаил Михайлович—ой модоной ба саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай областной организациһаа;

Һунгуулиин Забайкальска Окружной комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Кокорин** Трифон Сергеевич — культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай областной организациһаа;

Һунгуулиин Забайкальска Окружной комиссиин секретарь **Череп** Аркадий Семенович—Профессиональна союзуудай Бурят-Монголой областной Соведһээ;

Һунгуулиин Забайкальска Окружной комиссиин гэшүүд:

Базарова Балжима Рампиловна—Хэжэнгын аймагай комсомольско организациһаа;

Доржиев Эрдыни Батуевич—Яруунын аймагай Сосновско МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдһээ;

Марков Иринчей Иннокентьевич —Хандагатайн леспромхозой коммунистическэ партийна организациһаа;

Нимаева Гатып—Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик» колхозой колхознигуудһаа;

Серебрюхова Елена Ивановна — Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой колхознигуудһаа;

Терехова Варвара Антоновна — Мухаршэбэрэй аймагай Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин багшанарай коллективһээ;

Шаньгинов Афанасий Саватеевич —Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдһээ;

Щепотина Мария Георгиевна — Заиграйн аймагай Курбын МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдһээ.

745. ҺУНГУУЛИИН КЯХТЫН ОКРУГ

Һунгуулиин Кяхтын Окружной комиссиин түрүүлэгшэ **Тугутов** Радион Филиппович—культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай Кяхтын аймагай организациһаа;

Һунгуулиин Кяхтын Окружной комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Тихоненко** Никола Фомич—культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай Сэлэнгын аймагай организациһаа;

Һунгуулиин Кяхтын Окружной комиссиин секретарь **Таракановская** Лидия Сергеевна—Кяхтын аймагай коммунистическэ партийна организациһаа.

Һунгуулиин Кяхтын Окружной комиссиин гэшүүд:

Аргунов Николай Лукич — комбинадай управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа;

Базарова Евдокия Эрдынеевна — Кударын аймагай Кударын долоон жэлэй һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ;

Макавеева Анна Ивановна —Бичурын аймагай комсомольско организациһаа;

Поломошнов Александр Филиппович—Ториин аймагай Ториин МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдһээ;

Простакишин Павел Петрович — медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна союзай Ториин аймагай организациһаа;

Унагаев Максим Иванович — Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудһаа;

Цыбендоржиева Бутыт Мункуевна—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой колхознигуудһаа;

Цыдыпов Хасаран Базарович — Галуута-Нуурай рудоуправлениин 2-дохи шахтын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадһаа.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. ЛОБСАНОВ.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1955 оной январиин 5.

Хүн зоной хэрэглэлэй шэнэ эд бараанууд

Оёдолой электрическэ машина

Петровскиин нэрэмжэтэ Ржевскэ завод оёдолой шэнэ машинануудые бүтээбэ. Тэрэ машина хүнгэнөөрөө (8,5 килограмм хүрэтэр) онсо шалгардаг ба корпустоо түхеэрэгдэһэн электрическэ мотортой юм.

Энэ шэнэ машина юумэ уралан оёхын тулада тусхай түхеэрэлгэтэй байна.

Машиные заводто туршалга хэхэдэ һайн үрэ харуулаа. Завод иимэ машинануудые мүнөө олоор гаргахаар түхеэржэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: РСФСР-эй нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудай бүтээн гаргадаг оёдолой электрическэ машина үргэн хэрэглэлэй эд бараануудай выставкэ дээрэ харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Малшадые халуун анхаралаар хүреэлнэ

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска болон февральско-мартовска Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула. Курумканай аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Колхоз энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ һайн бэлэдхэлтэйгээр ороо. Малшадай гэр байра дулаалагдаһан ба муу бэшээр түхеэрэгдэһэн байна. Малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд дулаан хубсаһаар хангагдаа. Малшадта дулаан 20 түжүүрхэ, 10 паар валенка, 5 паар гутал, хэдэн дэгэлнүүд үгтэһэн байна.

Оролдосотой ажалайнгаа түлөө колхозой малшад нэмэлтэ түлбэри ехээр абаа: 27 центнер һү, 5 тугал, 39 толгой хурьга, 8 поршоонхо, мүн огородой бригадынхидта 15 центнер хартаабха, 25 центнер элдэб овощь үгтэһэн байна. Эдэ хадаа колхозой гэшүүдэй үнгэрһэн жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилһэниие гэршэлнэ.

Гадна, үнгэрһэн жэлдэ тус колхоздо 3 шэнэ гэр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа.

Мүн малшадта үгтэхэ мүнгэн аванс саг соогоо үгтэдэг болонхой.

Л. Дармаев.

Агитаторай **ТРИБУНА**

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд намда туһална

Партийна эхин организаци намайе паровозно депогой хүдэлмэришэдэй дунда агитатораар томилһон байгаа. Энэ харюусалгата даалгабариие һайнаар дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоноб. Депогойхидой дунда би хөөрэлдөөнүүдые, газетэ уншалгануудые түсэбэй ёһоор үнгэргэдэгби. Жэшээлхэдэ, үдэр бүри үглөөнэй юһэн часай урда тээ уласхоорондын байдал тухай болон бусад темэнүүдээр политинформаци үнгэргэдэг байнаб.

Агитационно-ниитын хүдэлмэриин олон жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ абаад үзэхэдэ харуулан ойлгуулха агитаци гээшэ эгээл шухала, нүлөө ехэтэй, зоригжуулхы хүсэтэй арга гэжэ би ойлгодог болооб. Тэрээн дээрэһээ минии ябуулдаг агитационно хүдэлмэридэ харуулан ойлгуулдаг хэрэгсэлнүүд ехэ туһа хүргэнэ. Хүн нюдөөрөө харахадаа юумэ һайса ойлгодог гээшэ.

Манай эндэхи хүдэлмэришэд, уласхоорондын байдал тухай асуудалаар ехэ һонирходог юм. Энэ асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөбди. Тус темээр фотомонтаж эмхидхэһэн байнаб. Тэрэ фотомонтаж хараад, эндэхи хүдэлмэришэд Советскэ Союзай болон арадай демократиин оронуудтахи хүдэлмэришэн ангиин һуудал ба ажабайдал ямар жаргалтай, сэнгэлиг хүхюун гээшэб, тиихэдэ хархис капитализмын оронуудай хүдэлмэришэд ямар ехэ зоболон эдлэжэ ажаһууна гээшэб гэжэ һайса ойлгоһон, зурагуудые һонирхон хараһан байха юм.

Арадай ажахыда Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской каналай ямар удхашанартай байһан тухай хөөрэлдөө үнгэргэһэнэй һүүлээр эндэхиингээ уранзураааша Рябовай зураһан тус каналай макет харуулхадамнай депогойхид ехэ һонирхоһон байгаа. Тэдэнэр иигэжэ хэлээ һэн:— Хүн гээшэ шэхээрээ дуулаад, нюдөөрөө харахадаа юумэ мартадаггүй, юумэ ехээр ойлгодог байна даа.

Паровозно депогой корпус соохи улаан булан соо ороходтнай харуулан ойлгуулха агитациин хэрэгсэлнүүд олон байха. Тэдэнэй тоодо «Коммунизм байгуулгада советскэ эхэнэрнүүдэй үүргэ», «Колхозно деревниин хүгжэлтэ» гэһэн темэнүүдээр фотомонтажууд, «СССР—түмэр замай агууехэ держава» гэһэн темээр фотовитринэ, депогой амжалтануудые харуулһан диаграмма, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые харуулһан показателиин доска, Хүндэлэлэй доска, Ленин —Сталинай болон парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд, эрхим һайнаар ажаллахые уряалһан уряа лозунгнууд бии.

Манай депогой коллективэй хүдэлмэридэ дутуу дунданууд ехэ олоор гарадаг. Коллективэй зарим хүдэлмэришэд, илангаяа паровозой машинистнууд ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, голодоһо гаргадаг байна. Эдэ дутагдалнууд тухай би ганса үгөөрөө хэлэжэ үгэдэггүйб, харин иимэ дутагдалнуудтай хүнүүдые неделидээ нэгэ дахин гаргагдадаг «Крокодил» гэжэ сатирическэ ханын газетэдэ зуран гаргадагби. Жэшээнь, паровозой машинист нүхэр Александров урдаа байһан хооһон платформые паровозоороо мүргэжэ, машиынгаа электрын лампочкануудые бута сохёо, тиихэдэ түлишээ галдадаг котёлой үүдые эбдэһэн байха юм. Энэ нүхэрые шүүмжэлһэн «Крокодил» газетын тусгаар номер гаргагдаа һэн.

Манай коллективтэ архи уудаг зарим зонууд бии. Архи ууха ябадалай элүүр энхэ байдалда харша байһаниие ойлгуулхаһаа гадна, архинша зониие шүүмжэлһэн «Крокодилай» тусгаар номернууд гаргагдадаг. Энэ темэдэ зорюулагдаһан плакадууд, газетэнүүдһээ абтаһан статьянууд болон фельетонууд тусгаар доскада няагдадаг байна.

Депогой партийна эхин организаци «Локомотив» гэжэ ханын газетэ һарадаа хоёр дахин гаргажа байдаг. Тэрэ газетые би хүдэлмэришэдэй дунда уншажа үгэдэгби. Гадна, эндэхи клуб соо киноленто дээрэ бэшэгдэһэн үнгэтэ газетэ байд гээд лэ гаргагдана. Тэрэниие харахаяа манай хүдэлмэришэд бултадаа шахуу ошодог байна.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ кино харалга тусгаар удхашанартай. Тиимэһээ намда даалгагдаһан хүдэлмэришэд бултадаа кинофильмнүүдые харана гү гэжэ хододоо шалгадагби. Хэрбээ хэн нэгэн хүдэлмэришэнэй кино харадаггүй байгаа һаань, тэрээн тухай профсоюзна суглаан дээрэ хэлсэдэг, кино гээшэ хүниие хүмүүжүүлдэг, шэнэ юумэ ойлгуулдаг хэрэгсэл гэжэ тайлбарилдаг байнабди. Депогой партийна, комсомольско организацинууд уранһайханай самодеятельностиин вечернүүдые эмхидхэжэ байдаг. Тиихэдээ түмэрзамайхидай байдалһаа абтаһан пьесэнүүдые табидаг, тэдэнэй дууладаг дуунуудые, шүлэгүүдые олоор вечернүүдэй программада оруулалсадаг байха юм. Илангаяа ажалдаа голодоһо гаргадаг хүнүүдые шоглоһон, шүүмжэлһэн частушкануудые олоор дууладаг байна.

Энэ мэтээр харуулан ойлгуулдаг агитациие үргэнөөр ябуулхада, тэрэнэй нүлөөнь аргагүй ехэ байна. Саашадаа би агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин энэ аргые бүри һайнаар, шадабаритайгаар хэрэглэдэг болохоб.

Г. К. Стамбилиди, Зүүн-Сибириин түмэр замай «Галуута-Нуур» станциин паровозно депогой агитатор.

ҺУНГАГШАДТАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Һунгуулиин эгээл демократическа системэ

1955 оной февралиин 27-до РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн бүхы Российска Федерациин, тэрэ тоодо манай республикын ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалта болохонь.

Союзна болон автономно республиканудай Верховно Соведүүдтэ, мүн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ болохоёо байгаа һунгалтада бэлэдхэл манай ороной арадай ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудые дам саашадань улам эршэмтэйгээр хүгжөөн дэбжээхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна.

Хүндэ индустриие улам бүри хүгжөөһэнэй үндэһэ һуури дээрэ оронойнгоо хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөн дэбжээхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бодотоор бэелүүлхын түлөө бүхы советскэ арадтаяа хамта манай республикыншье ажалшад шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна. Республикымнай олохон промышленна предприятинууд түсэбтэ даалгабаряа дүүргээд, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, продукциингаа шанарые бүри һайжаруулха, тэрэнэй өөрын үные саашадань химдаруулха арга боломжоёо элишэлэн тодорхойлно. Гадна, хүдөө ажахын культуранудай ургасые улам дээшэлүүлхын, ниитын адуу малай тоо толгойе саашадань олошоруулхын, тэдэнэй ашаг шэмые бүри ехэ болгохын, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө мүрысөөн республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, колхознигуудай, механизаторнуудай дунда мүнөө үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Союзна болон автономно республиканудай Верховно Соведүүдтэ, мүн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалташье манай ороной засаг түрын дээдэ органдо—СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта мэтэ дэлхэй дээрэ эгээл демократическа СССР-эй Конституциин, союзна ба автономно республиканудай Конституцинуудай үндэһөөр үнгэргэгдэхэ юм.

Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин ёһоор, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгаха һунгалта **бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин үндэһэн дээрэ, нюуса ёһоор голосовалгадажа** үнгэргэгдэхэ байна. Ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомоной ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалта мүн лэ иимэ гуримаар үнгэргэгдэдэг юм.

Бүгэдэниитын һунгалта юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой АССР-эй 18 наһа гүйсэһэн бүхы гражданинууд зүһэ шарайн ба үндэһэ яһанай илгаае, эрэгтэй, эмэгтэйн илгаае, шажан шүтэлгые, эрдэм һургуулиин цензые, түбхинэһэн-түбхинөөгүйе, социальна уг гарбалые, зөөри шадалай зэргэ ба үнгэрһэн сагай ажал ябуулгые хамаархангүйгөөр, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ депутадуудые һунгаха һунгалтада хабаадалсаха эрхэтэй. Тиихэдэ имагтал ухаа дутуутай гү, али һунгуулиингаа эрхые сүүдээр хаһагдаһан хүнүүд энэ һунгалтада хабаадалсахагүй байна. РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадуудаар 21 наһа гүйсэһэн, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй депутадуудаар 18 наһа гүйсэһэн советскэ гражданин бүхэн һунгагдажа болохо байна.

Тэгшэ һунгалта юуб гэхэдэ, һунгагша бүхэн нэгэ голостой, бүхы гражданинууд һунгуулиин нэгэн адли эрхэтэй байдаг, һунгуулиин булюу эрхэ нэгэшье һунгагшада үгтэдэггүй. Манай гүрэнэй засагай дээдэ органиие—СССР-эй Верховно Соведые, союзна ба автономно республиканудай Верховно Соведүүдые, мүн тэрэшэлэн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдые һунгаха һунгалтада агууехэ Эхэ оронойимнай бүхы яһатан тон адли эрхэтэйгээр хабаадалсадаг. Эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй адли һунгаха ба һунгагдаха эрхэтэй бшуу. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэдэ байһан гражданинууд гүрэнэй засагай ямаршье органдо бүхы гражданинуудтал адли һунгаха ба һунгагдаха эрхэтэй юм. Тиихэдэ, жэшээнь, Бурят-Монголой АССР-эй террритори дээрэ байһан бүхы союзна республиканудай гражданинууд манай республикын һунгагшадтал адляар РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн манай республикын ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха ба һунгагдахашье байна. Эдэ бүгэдэ хадаа советскэ һунгуулиин хуулиин адли тэгшэ байһые эли тодоор харуулна.

Сэхэ һунгалта юуб гэхэдэ, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведүүдтэ депутадуудые һунгагшад сэхэ өөһэдөө һунгаха байна.

Нюуса голосовани юуб гэхэдэ, депутадуудые һунгагшад гараа үргэжэ һунгадаг бэшэ, харин һунгуулиин бюллетень абаад, тусгаар таһалга гү, али кабина соо орожо, тэрэнээ гүйсэдхөөд, һунгуулиин тусгаар хайрсаг руу бюллетенеэ табидаг бшуу. Һунгуулиин таһалга гү, али кабина дотор бюллетенеэ һунгагшын гүйсэдхэжэ байха үедэнь ондоо хэншье байлсаха ёһогүй.

Советскэ һунгуулиин хуули болбол бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхые миил соносходог бэшэ, харин гүрэнэй засагай дээдэ органиие, мүн гүрэнэй засагай нютагай органуудые һунгаха хүндэтэ эрхээ гражданинуудай эдлэхэ бүхы шухала арга боломжо олгоно. Һунгуулиин участогуудые байгуулха, һунгуулиин комиссинуудые эмхидхэхэ, һунгагшадай списогүүдые саг соонь зохёохо, һунгуулиин бюллетеньнүүдые һунгагшадай түрэлхи хэлэн дээрэ хэблэхэ, һунгалтые амаралтын үдэр үнгэргэхэ ябадал һунгуулиин бүхы кампанида һунгагшадай эдэбхитэйгээр хабаадалсахын тулада зорюулагдана.

РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын Дүримүүдэй ёһоор, списогүүдые зохёохо үедэ тус Соведэй террритори дээрэ (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) һуужа байһан ба һунгуулиин эрхэтэй, тиигээд һунгалтын болохо үдэр 18 наһа гүйсэһэн бүхы гражданинууд һунгагшадай списогүүдтэ оруулагдаха ёһотой. Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет һунгалтын болохоһоо 30 хоног урид һунгагшадай списогүүдые бүгэдэниитын харахын тула үлгэхэ уялгатай.

Һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаажа абахын, голосуудые тоолохын тула, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, тэрэшэлэн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин округууд, һунгуулиин участогууд бии болгогдохо зэргэтэй.

Һунгуулиин комиссинууд үнэхөөр демократическа ёһоор байгуулагдадаг. Һунгуулиин Центральна, мүн тэрэшэлэн һунгуулиин Окружной ба Участково комиссинууд хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна организацинуудай, кооперативна организацинуудай, коммунистическэ партийна организацинуудай, залуушуулай организацинуудай, общественнэ бусад организацинуудай болон ажалшадай обществонуудай түлөөлэгшэдһөө бүридхэгдэнэ.

Советскэ һунгуулиин системэ депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ эгээл демократическа ёһо гурим тогтооно. РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ эрхэ общественнэ организацинуудта, ажалшадай обществонуудта: коммунистическэ партийна организацинуудта, профессиональна союзуудта, кооперативна организацинуудта, залуушуулай организацинуудта болон культурна обществонуудта олгогдонхой. Тэрэшэлэн предприятинуудай болон эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй, албахаагшадай, сэрэгэй частьнуудтахи сэрэгэй алба хэгшэдэй хамтын суглаанууд, колхозуул, тосхонууд ба улусуудта—таряашадай, совхозуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай хамтын суглаанууд депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ эрхэтэй. Тиимэ һэн тула депутадуудта кандидадуудаар өөһэдынгөө этигэл найдабариие үнэхөөр бэелүүлжэ шадаха, Эхэ орондоо, Коммунистическэ партидаа үнэн сэхэ хүнүүдые һунгагшад өөһэдөө шэлэн дэбжүүлнэ.

Советскэ һунгуулиин системын үндэһөөр депутат бүхэн өөрынгөө хүдэлмэри тухай, Соведэйнгээ хүдэлмэри тухай һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосохо зэргэтэй.

Һунгуулиин Окружной комиссинуудта регистрацида абтаһан депутадуудта кандидадуудай түлөө агитаци ямаршье һаадгүйгөөр хэгдэхэ байна. Агитационно хүдэлмэри ябуулхын тула ажалшадай общественнэ организацинуудай мэдэлдэ газетэнүүд, радио, типографи, саарһан, суглаа үнгэргэхэ гэр байранууд байна бшуу.

Һунгуулиин бүхы кампанида — һунгагшадай списогүүдые табихаһаа эхилээд, голосуудые тоолохо хүрэтэр—бүгэдэниитын хинамжа хэгдэдэг байна.

Тиимэ болохолоороо, советскэ һунгуулиин системэ хадаа Советскэ гүрэнэй социалистическэ демократиизмые эли тодоор гэршэлэн харуулна. Советскэ һунгуулиин системэ болбол засаг түрын үнэхөөр арад зоной гарта байһые, һунгуулиингаа эрхые гражданинуудай һаадгүйгөөр эдлэдэг байһые харуулна.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаһан һүүлшын һунгалтын дүнгүүд советскэ һунгуулиин системын үнэхөөр демократическа байһые, һунгаха ба һунгагдаха агууехэ эрхээ һунгагшадай ямаршье һаадгүйгөөр эдлэдэг байһые тон элеэр харуулна. Энэ һунгалтада бүхы һунгагшадай 99,98 процент хабаадаһан байна.

Ц. МИТЫПОВ.

Дархан Дегтярёвой бүлэ

1. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Ф. Дегтярёв ажаллажа байна.

Лука Федулович Дегтярёв 1941 онһоо Улан-Удын мебельнэ фабрикада модошо дарханаар хүдэлмэрилжэ захалһан юм. Тэрэ болбол һайн шанартай, гоё һайхан мебель хэжэ, городой ба республикын ажалшадые баясуулхын тула хододоо оролдоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ Лука Федулович фабрикын хабсаралгын цехтэ гансаараа ажалладаг һэн. Тэрэнэй үхибүүд тииходэ үшөө зааханууд, һургуулида һуража байгаа бэлэй. 1946 онһоо эхилжэ, Лука Федоровичын ехэ басаган — Аграфена долоон жэлэй һургуули дүүргээд, фабрикын гоёолгын цехтэ ученигээр хүдэлмэрилжэ эхилээ. Эгэшынгээ ажаллажа эхилхэдэ үшөө багахан байһан Нина ехэтэ атаархаһан янзатайгаар иигэжэ хэлээ һэн:

—Аба, би таанадаар ошолдожо ажаллахамни.

—Нина, ши үшөө бага байнаш. Мүнөө номоол һайнаар үзэжэ, эжыдээ шадал зэргээрээ гэр соогоо туһала,—гэжэ абань захин хэлэһэн байгаа.

Фабрикада орохоһоо хойшо нүхэр Дегтярёв ажал хүдэлмэреэ нэгэшье һуладханагүй. Үдэр, һарынгаа үйлэдбэриин даалгабари 170—180, заримдаа 200 гаран процент хүрэтэр дүүргэдэг лэ зангаараа. Дайнай хойто табанжэлэй түсэбые Лука Федулович 1948 оной декабриин нэгэндэ дүүргээ һэн. Тиихэдэ Феня «абамни нээрээшье ажалда бэрхэ байна, бишье иимээр ажаллахые оролдохо ёһотойб» гэжэ бодоод, хүдэлмэреэ улам һайжаруулха зорилготойгоор ажаллажа ороо һэн. Тиигэжэ, үдэрэйнгөө даалгабариие 120—130 процент дүүргэдэг аад, 150 процент хүрэтэр дүүргэдэг болоходонь, «шимнай удахашьегүй абынгаа жэшээгээр табанжэлэй түсэб дүүргэхэшни ха» гэжэ сугтаа ажалладаг басагадынь хэлэдэг болоо һэн.

1948 онһоо хойшо Феня мебель шэрдэхэдээ, зөөлэн дивануудые элдэб гоё үнгын бүдөөр бурихэдөө эрхим ажалаараа цех соогоо шалгардаг болож‍о, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа. Басаганайнгаа иимэ амжалтатайгаар ажаллахада Лука Федулович тон ехээр баярладаг, омогорходог байгаа.

Нэгэтэ фабрикын директор Павел Федорович Букарев нүхэр Дегтярёвой ажаллажа байхада хажуудань ерээд:

—Сайн байна, Лука Федулович! Шамайе басаганайшни шэнэ амжалтаар амаршалнаб,—гэбэ.

—Һайн даа, һайн—гээд, Дегтярёв хажуудань һүүшэ модон алха хоёрые бараад байһан багахан Генка хүбүүн тээшээ хургаараа заажа,—энэ минии хүбүүн мэргэжэлыемни удахашьегүй халажа абаха. Харана бээт, мүнөөнһөө эндэ ерээд, абадаа туһалжа байхыень. Энээнтэй сасуу эхир хүбүүн Леонид эндэ туһалалсажа, модо эрьюулжэ байтараа мэнэ һая гаража ошоо. Эдэ хоёр хүбүүдээ модошо дархан болгохол хүсэлэнтэйб. Миниингээ хажууда ерээд, һурахадань яаха һэм. Би багадаа баһал абаяа дахажа ябагша һэм.

...Ажалдаа шалгарһан модошо дархан Дегтярёв табадахи табанжэлэй түрүүшын жэлһээ эхилжэ, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо даалгабаряа 200 процентһээ доошо бэшээр дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абаад, тэрэнээ ажал дээрээ һайнаар бэелүүлжэ байна. Энэ оролдосотой ажалайнгаа түлөө фабрикын Хүндэлэлэй доскада саг үргэлжэ бэшэгдэдэг, хэдэн үнэтэ шагналнуудта хүртэһэн байна. Һаяхан тэрэ БМАССР-эй Нютагай промышленностиин министерствын грамотаар шагнагдаа. Иигэжэ нүхэр Дегтярёв үнэн сэхэ ажалаараа фабрикын коллективэй дунда хүндэтэй болонхой.

...1954 оной сентябриин 1. Модошо дархан Дегтярёв фабрикын директор Павел Федоровичын кабинедтэ Нина басаган, Гена, Леонид гэжэ эхир хүбүүдээ дахуулаад орожо ерэбэ.

—Наашаа һуугты Дегтярёвтон,—гээд, директор столой хажуугаар жэрытэр табяатай стулнууд тээшэ заана.

Эдэнэй дунда һонирхолтой хөөрэлдөөн удаан саг соо үргэлжэлжэ, эхир Гена Леонид хоёр хабсаруулгын цехтэ, Нина станочно цехтэ гурбан һарын туршада һурахаар абтаба.

—Манай фабрикын гурбан цехтэ энэ үдэрһөө Дегтярёвтон ажаллажа эхилхэнь. Теэд таанад, үхибүүд, ойлгогты, абатнай үйлэдбэриин нормо 200 процентһээ доошо дүүргэдэггүй, фабрикымнай эрхимүүдэй нэгэн гээшэ. Тиимын тулада таанадшье иимэ амжалтатайгаар ажаллаха ёһотойт. Зай, һайнаар хүдэлмэрилхытнай хүсэнэб,—гэжэ директор Павел Федорович хэлэбэ.

Дегтярёвтон ажаллажа эхилбэ. Геннадий Леонид хоёр абынгаа хүтэлбэри доро хоюул‍а зэргэлээд, бэсбэсэдээ атаархан, һанаандаа өөһэд хоорондоо мүрысэн ажалланад. Һара шахуу цех соо ажаллаад байхадаа тэдэнэр столой шургуулнуудые, мебелиин шухала детальнуудһаа бэшые һаадгүйгөөр хэдэг болоо. Теэд эдэнэр энэ амжалтаараа заахашье дашуурнагүй. Гэртээ ошоодшье байхадаа ажал тухайгаа абаһаа элдэб асуудалнуудые һурадаг, өөһэд хоорондоо хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэдэг байгаа.

Геннадий Леонид хоёр фабрикын цех соо сугтаа ажаллахаһаа гадна, хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулиин 5-дахи класста мүн лэ нэгэ партада һуужа һуралсана. Эдэ хоёр ехэ эбтэй, хаанашье ябахадаа сугтаа ябадаг, үдэшэлэн урогтоо сугтаа бэлдэдэг юм.

Эдэ табанай үглөөгүүр ажалдаа гарахадань цехынхид «Дегтярёвоймнай бригада ерэбэ» гэлсэдэг. Тэдэнэй иигэжэ хэлэхэдэ, Лука Федулович даруу зантай хүн туладаа энеэбхилэд гээд лэ ондоо юушье хэлэдэггүй, хоёр хүбүүдээ дахуулаад өөһэдынгөө ажалладаг газар руу ошодог. Эрхим модошо дархан арба гаран жэлэй туршада ажаллаха зуураа, олон тоото залуу үетэниие өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаа. Тэрэнэй һургаһан залуу модошо дарханшуул мүнөө IV—V ба VI разрядай мастернууд болонхой.

Социалистическэ революциин 37-дохи жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэһэн фабрикын баярай суглаан дээрэ түрүү хүдэлмэришэн нүхэр Дегтярёвто үнэтэ шагнал үгтэһэн байна. Тэрэнэй ехэ басаган Аграфена фабрикын түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн байха юм.

2. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дегтярёвой ехэ басаган Аграфена зөөлэн диван хэжэ байна.

Лука Федулович абаһан уялгаа бодото ажал дээрээ нэрэтэй солотойгоор бэелүүлнэ. Жэшээлхэдэ, декабрь һарынгаа үйлэдбэриин даалгабариие 200-гаад процент дүүргээ. Мүнөө шэнэ жэлэй гараһааршье ажалайнгаа темпые нэгэшье һуладханагүй. Халаанайнгаа нормые 190—230 процент дүүргэнэ. Иигэжэ нүхэр Дегтярёв табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые үни хада дүүргээд, мүнөө аяар 1958 оной үйлэдбэриин программаар хүдэлмэрилжэ байна.

Дегтярёвтоной ажалладаг хабсаралгын цех даалгабаряа һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. Тиин энэ цех хэдэн һарын туршада фабрикын дамжуулгын Улаан туг барижа ябана.

...Декабриин 1. Дегтярёвой үхибүүд Гена, Леонид, Нина гэгшэд өөһэдынгөө мэргэжэлые шудалжа, III разрядаар ажаллаха мэргэжэлтэд боложо гараһан байха юм. Эдэ гурбан энэ үдэрэй ерэхые үнинэй хүлеэжэ байгаа. Мүнөө Гена Леонид хоёр абынгаа хажууда, нэгэ цехтэ, өөһэдын түсэбтэйгөөр ажаллана. Нина мүн лэ станогой дэргэдэ бэеэ даагаад ажалладаг болонхой. Эдэнэр булта‍даа хүхюунүүд гэртээ ерэжэ, эжыдээ иигэжэ хэлэбэ:

—Эжы маанадые энэ үдэрһөө хойшо ученигүүд гэжэ бү һанагты, бидэнэр III разрядай хүдэлмэришэд болообди. Тэрэ гэһэнһээ хойшо эжынь аяар табан хүдэлмэришэдые түхеэржэ, үглөөгүүр бүри ажалдань эльгээдэг, хүдэлмэриһөө тэдэнэй ямар амжалтатайгаар ерэхые хүлеэжэ байдаг болоо.

Гена Леонид хоёр һургуулидаа һайнаар һурахаһаа гадна, муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Мүнөө декабриин түрүүшын хахадай дүн гаргахада Дегтярёвтоной бүлэдэ даалгабаряа дүүргээгүй нэгэшье хүн байбагүй.

Нүхэр Дегтярёвой гэртэ ороходо «Родина» гэжэ радиоприёмник, патефон, самовар стол дээгүүрнь табяатай, элдэб янзын ковёрнууд ханаарнь татаатай байдаг. Иигэжэ, тэдэнэр жаргалтай, баян дэлгэр ажаһуунад.

Р. Жигжитов.

3. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эхир хүбүүд Гена, Леонид Дегтярёвтон урогтоо бэлдэжэ байна.

Мяха-консервын комбинадта

ТАБАНЖЭЛЭЙНГЭЭ ДААЛГАБАРИИЕ ДҮҮРГЭЭ

Комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд табадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Мүнөө комбинадай цехүүдэй мянга шахуу ажалай түрүүшүүл табадахи табанжэлэйнгээ үйлэдбэриин даалгабариие үлүүлэн дүүргээд, 1956 оной программаар хүдэлмэрилжэ байна. Гадна, табанжэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн бригаданууд олон. Жэшээлхэдэ, нүхэд Денисенко, Синицин, Астахова, Сажина, Картажева болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригаданууд 1956 оной түсэбөөр үнинэй ажаллажа эхилэнхэй.

1 МИЛЛИОН 700 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ АЛМАЛТА

Ажалай бүтээсын дээшэлхэтэй хамта, үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин өөрынь үнэ химдарна. Үнгэрһэн жэлэй 11 һарын туршада мяха-консервын комбинадай коллектив үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа өөрынь үные ехээр доошолуулжа, 1 миллион 700 мянган түхэригэй мүнгэн зөөри алмаба. Иигэжэ ажалайнгаа бүтээсэ 1953 оной энэ үетэй сасуулхада 8 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

КОМСОМОЛЕЦУУД-ЗАЛУУШУУЛАЙ ВОСКРЕСНИК

Комбинадай ВЛКСМ-эй комитедэй тогтоолой ёһоор, хара ба үнгэтэ металлнуудые суглуулхын тула комсомолецууд-залуушуулай воскресник һаяхан эмхидхэгдэһэн байна. Эндэ 100 гаран залуушуул болон комсомолецууд хабаадалсаа. Тэдэнэр 90 тонно элдэб янзын металл суглуулха даалгабаритай байһан аад, оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилжэ, хэдыхэн часай туршада ехэ хэмжээнэй металл суглуулжа, даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргэ. Комбинадай механическа цехын, колбасна заводой комсомолецууд залуушуул воскресникта илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байха юм.

Н. Святогор.

Сатирын булан

„Хүртэ булагдаһан" приказ

Үнгэрэгшэ ноябриин 25-най үдэр. Хэжэнгын аймагай Чесаныи МТС-эй хүнгэн машина Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой правлениин конторын үүдэндэ туласа гүйжэ ерээд зогсошобо. Машина сооһоо МТС-эй главна зоотехник нүхэр Д. Дарижапов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Р. Цыдыпов хоёр баярайнгаа ехэдэ хүлөө хүнгэдэшэһэн юумэнүүд, һөөргөө эрьежэ машинынгаа үүдэшье хаахаяа мартажархёод, конторо руу оробо. Тэдэ хоёрой яаража барюулһан тэбхэрхэн саарһан колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Г. Цыреновые хэмгүй ехээр баярлуулжа, хүл дээрэнь бодхоожорхёо һэн. Хэрбээ облигаци шалгажа байһан байгаа һаань таби мянгые «мушхажархиба» ха юм гэжэ һанахаар байгаа бэлэй.

Теэд тэрэ тэбхэрхэн саарһамнай облигацишье, таблицашье бэшэ, харин МТС-эй директор нүхэр Б. Хунхеновэй гараа аржытар табижархиһан приказ байгаа бшуу. Колхозой түрүүлэгшын шарайда баярай гэрэл сасаруулжа, хүл дээрэнь бодхоохо тиимэ ехэ хүсэтэй сохом ямар приказ байба гээшэб гэжэ һанамаар бэзэ?.. «Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой малай үбэлжэлгэдэ ба бусад шухала ажалда туһалхын тулада ДТ-54 маркын шэнэ трактор ба 9 хүниие энэ дары эльгээхэ...», гэжэ тэрэ приказ соонь аржытар бэшэһэн байба. Ерээшэ хоёрой орохоһоо урдахана энэ гүүртэдэ эды шэнээн сомоо солоомо, тэрэ гүүртэдэ тэды шэнээн сомоо үбһэ шэрэхэ хэрэгтэй гэжэ бодолгодо хатан, мори унаагаа, хүдэлмэришэ зоноо тооложо һууһан түрүүлэгшэ тиимэ приказ абахадаа баярлангүй яаха гээшэб!

Энэ приказ колхозой бүхы гэшүүдые ехээр баярлуулаа.

МТС-һээ тракторай, хүнүүдэй ерэхые колхознигууд хүлеэжэ эхилбэ. Хүлеэнэ, хүлеэнэ — ерэнэгүй. МТС тээһээ юумын точкотожо харалхада «трактор одоолшье ерэбэ», юумын хүнхинэхэдэ «трактор одоолшье хүнхинэбэ» гэлсэдэг болобо. Тиигэһээр байтар эды тэды механизаторнууд, трактор бии болобо.

Теэд гоё приказнай гуулитай байшоо.. Хэдэхэн хоноод байтар нүхэр Хунхенов эльгээһэн 7 хүн сооһоо механизатор Пагма Цынгуевае абаад ябашоо. Хойто тээнь хоёр хоноод байтар механизатор Жамса Цыдыповые МТС-тээ хүдэлмэрилхэ болоош, хэрбээ ошоогүй һаашни ажалай һамшалтын гаргашые шамда тохохоб гэжэ байжа занаад, захираад бусаажархёо. Бусадшье хүнүүдээ дуратайдаа абаад ябашана.

Нэгэтэ нүхэр Цыреновэй «трактораар үбһэ, солоомо зөөхэмнай, хорёо хотоёо бэлэдхэгты» гэһэн бэшэг гүүртэнүүдтээ яаралтайгаар эльгээд һуутарынь, телефоной хонхо нэрэ һурагүй хангинаба. Түрүүлэгшын трубка абажа шагнахадань, МТС-эй директорэй айхабтар шанга абяан дуулдаба:

«Эльгээгшэ тракторыемнай мүнөөдэртэнь, мэнэ гэһээр һөөргэнь наашань бусаагты. Тракторта хэрэгтэй юм һаа хуушые абаашагты»—гэжэ тэрэ хашхарба.

Нүхэр Цыренов даруу зантай, даасатай, тэсэмгэй хүн һэн туладаа, арбан шүдэ хам барижа, хэрэлдэнгүй, дотороо: «томоотой хүн гэжэ һанан гэһээ яана гээшэб» гэжэ ехээр шамарлаба. Теэд яахаб, «хүнэй юумэ хүсэтэй» гэжэ тракторынь һөөргэнь эльгээбэ.

Удаань колхоздо эльгээгдэһэн хуушан тракторые үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэ наран болотор носожо, арай шамай абяа гаргаад, бүлэг колхознигууд арбаад модоной газарһаа барилгын модо асархаяа ошобо ха... Һүниин тэн багта үнөөхи колхознигууд угаа ехээр даараһан юумэнүүд ябагаар бусаа гэхэ. Тракторынь эбдэршэһэн байгаа. Хоёр хоноһон хойно тэрэ трактор асарагдаа һэн.

Мүнөө уурлажа, гайхажа сүхэрһэн колхознигууд «Хунхенов директор приказаа хүртэ булажархёо» гэжэ хэлсэдэг, урмаа хухарангяар бүтүү энеэлдэдэг болоо.

Нүхэр Хунхеновэй шэхэндэ иигэжэ нюусаар шэбэнэнэбди: «Нүхэр директор, бүхэли колхозые, тэрээнэй гэшүүдые мэхэлхэдээ тон буруу юумэ хэнэ гээшэт. «Түргэн горхон далайда хүрэхэгүй, түргэдэһэн хүн түүхэдэ хүрэхэгүй», «һанаһан хэрэгээ бү орхи, һарбайһан гараа бү тата» гэһэн арадай сэсэн үгэнүүдые танда һануулха хэрэгтэй гээшэ ха. Тиигэбэл шэнэ бодол түрэжэ, алдуугай аргамжаһаа мултарха байхат».

Ч. Дарибазарон,
Ш. Номгонов.

Хэһэн нэрэ зүүгээд, орхижорхёо...

Хориин аймагай олохон колхозуудаар малшадай ажаһуудал тухай анхарал табигдаһагүй

—Танай колхоздо малшадай культурна база бии гээшэ гү?,—гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Гончик Цыденович Очировһаа асуухада:

—Бии даа, яһала бии. Гурбан газарта эмхидхээ зомди. Нэгэниинь Нарин Горхондо юм, ошоходоо хараха байхат,—гэжэ ехэ амгаланаар харюусаба.

Бидэнэр энээнэй урда тээхэнэ Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Толгойн Ара гэжэ нютагтахи хонишодой отарын культбаза хараһан байгаабди. Культбазынь тусгаар гэр бии юм, зосоогоо элдэб плакат, лозунг, фотомонтажуудаар шэмэглэгдэнхэй, тэндэнь радиоприёмнигшье тодхоотой байдаг. Мүн шатар, даам, олон номуудтай библиотекэ бии. Эндэ хонишод сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэдэг.

—Хүнүүднай яһала һайнаар амардаг болонхой,—гэжэ энэ культбазые даагша нүхэр Тугутов хөөрөө бэлэй...

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз алишье талаараа—мал зөөреэрээшье, ашаг олзоороошье Сталинай нэрэмжэтэ колхозһоо дутамаар бэшэ юм. Эгээл тиимэһээ энэ хоёр колхозой малшадай байра байдалые зэргэлүүлэн харабал, һонирхолтой гэжэ һанамаар байба.

Секретариин хэлээшэ Нарин Горхоной эхин өөдэ шэглэн гарабабди. Энэ голые үгсэн ошоходо, үндэр хадануудай хоорондо нэмэри дулаахан, малай үбэлжэхэдэ таатай зохид газар байба. Голой эхиндэ хонинной хоёр отара, эбэртэ малай фермэ бии. Эндэ арба гаран үрхэтэ айл, хамтадаа 30 гаран малшад ажалладаг юм.

Эгээл захын нэгэ гүүртэдэ хүрэмсөөрөө малдаа гаража ябаһан басаганһаа «Культбазатнай али гэр соо байрланхай юм» гэжэ асуухадамнай, тэрэ энеэбхилэн иигэжэ харюусаба:

—Юун тиимэ культбаза байха һэм даа. Тэрээ тэрэ гэртэ ошожо орогты,—гэжэ газааһаа үхэрэй шабааһаар шабагдаһан, хүхэ мүлһэн болошоһон сонхотой нэгэ хабтагар хара гэр зааба. Тэндэнь ороходо малшадай байра байба. Баруун хананда нэгэ хэды плакат няагаатай, углуудань хоноожо хадаһан хабтагай дээрэ хэдыхэн хуушан номууд хэбтэнэ. Шэнэ газетэһээ байтагай шатар, даам, столшье эндэ үгы байба...

—Эндэтнай ямар хүдэлмэри малшадай дунда ябуулагдадаг юм,—гэжэ нэгэ малша эхэнэрһээ асуубабди.

—Юуншье хэгдэдэггүй даа, халуун намар байхада эдэ бүгэдые асаржархёод, намайе даагшань болобо гээшэш гээ һэн. Теэд тэрэ гэһээр парторгшье эндэ ябаагүй, радио асаржа табихабди гэһэн аад, тэрэншье үгы агша, — гэжэ тэрэ эхэнэр урмагүйгөөр хөөрэбэ.

—Үдэшэндөө радио шагнажа, шэнэ газетэ, һонин номуудые уншажа байдаг һаа ёһоор байгаа. Теэд малшадай хүсэл һанал бэелүүлэгдэнэгүй гээшэ даа,—гэжэ залуу хонишон хүбүүн Дугаржап Нимаев хэлэнэ.

Шулуута, Баруун Амгаланта гэжэ газарнуудта түхеэрэгдэһэн «Культбазанууд» баһал иимэрхүү байдалтай юм. Тус колхозой партийна организаци үбэлжэлгын үедэ малшадые культурнаар хангахын түлөө оролдоногүй, харин нюдэ бүглэжэ, хэһэн нэрэ зүүгээд, орхижорхёо. Энэ парторганизациин агитколлективэй агитаторнууд малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулнагүй. Жэшээлхэдэ, гүүртэ болон отарануудта томилогдоһон агитаторнууд Чимит Нимаев, Л. Балданов, Д. Шойбонова болон бусад энэ хүдэлмэриие тон муугаар ябуулна. Колхозой малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд үнгэрһэн жэлдэ дуулгагдаагүй. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд партийна суглаанай гаргаһан тогтоолнууд соо баран биишье һаа, «саарһан дээрэ байхаһаа» сааша гараадүй юм.

—Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри юундэ муугаар ябуулнабта,—гэжэ нүхэр Очировһаа асуухада:

—Колхозой бухгалтер аад, конторһоо холо ошохо аргагүйдэнэб. Иигээд бүришье ябаха сүлөөгүй болохом гээшэ. Жэлэй тоосоон дүтэлбэ,—гэжэ тэрэ харюусана.

Энэншье зүб гэлэй. Колхозой жэлэй тоосооной үедэ бухгалтер хүнэй конторһоо холодохын аргагүй болодогынь мэдээжэ. Теэд парторганизациин бюро, гуша гаран коммунистнууд, хэдэн олон комсомолецууд байна ха юм. Юундэ энэ хүдэлмэридэ тэдэниие хабаадуулнагүй гээшэб?

Тиихэдэ Маленковой, Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Пламя», «Гигант» колхозуудта малшадые культурнаар хангаха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Баруун булаг гэжэ нютагай хонишодой отарада улаан булан нээхэ гэжэ үбэлжэлгын эхилһээр хэлсэгдэһэн юм. Эндэ № 1 отарые даагша Нимбу Дансарановай гэртэ «Улаан булан» эмхидхэгдэхэ ёһотой байгаа. Теэд эндэнь дуугардаггүй радиоприёмник, нэгэ хэдыхэн хуушан номууд лэ бии. Эдэнь адуун ажал, трактор, мэргэн буудалга, ДОСААФ тухай номууд юм. Эндэхи хонишодто номуудые илгахадаа парторганизациин секретарь нүхэр Ягуткин юу бодожо һуугаа гээшэб? Малажалай түрүү дүй дүршэл тухай, мүн тэрэшэлэн уранһайханай литературын номууд хонишодто хэрэгтэй байгаа бшуу.

—Радиоприёмник асарһаар үнихэн болоо, теэд батарея үгы аад, тэрэнь дуугарнагүй. Плакат, лозунг хадаха аад, энэ гэрнай үшөө будагдаагүй байна,—гэжэ колхозой ОТФ-е даагша Цырендоржи Намсараев мэдүүлнэ.

—Һалхинай шууяха, нохойн хусахаһаа бэшэ юумэ дуулагшагүйбди. Парторгшье, агитаторшье эндэ харагдадаггүй, харин хэды хоноһон хойно хуушаршаһан газетэ абагшабди,—гэжэ хонишон Нима Нимбуев хөөрэнэ.

Түс колхозой центртэ аймгүйсэдкомой культурын таһагай хүдөөгэй библиотекэ бии юм. Теэд энэ библиотекэһээ хүдөө гүүртэ болон отарануудта ном, журналнууд эльгээгдэнэгүй. Энэ жэлдэ малай үбэлжэлгын эхилһээр культурын таһаг (даагшынь орлогшо нүхэр Давыдов) малшадта кино харуулга эмхидхээгүй. Хүдөө колхозууд дээгүүр байһан библиотекэ, уншалгын байшангууд болон клубууд малшадые культурнаар хангаха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой байгаа. Теэд энэ хүдэлмэри ябуулагдаһагүй.

Малажалай эгээн харюусалгатай үе болохо малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байна. Энэ үедэ малшадта культурно-ажаһуудалай зохихо услови байгуулхын тула колхозуудай правленинүүд болон партийна эхин организацинууд гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй байгаа. Мүн энэ хүндэтэй хэрэгтэ аймагай культурын эмхи зургаанууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай бшуу. Харин энэ хэрэг Хориин аймагай олохон нютагуудта ёһо тэдыгээр, нюдэ далдалхын тула эмхидхэгдэнхэй.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

Чайнын хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэй

Редакцида ерэһэн бэшэг

Һайн шанартай эдеэ хоолоор ажалшадые хангаха хэрэгтэ Заиграйн аймцентрын чайнын хүдэлмэришэд анхаралаа табинагүй. Тэндэ түүхэй гү, али галдуулһан хальһатай хилээмэн байдаг. Сайтай эдихын тулада булочка захихада, тэрэнь баһал юрын хилээмэн шэнги һагшагдаагүй шэрүүн гурилаар баригдаһан байдаг юм.

Ямар шалтагаан дээрэһээ иимэ шанар муутай хилээмэн наймаалагданаб гэхэдэ, аймагай центртэхи пекарниие даагша нүхэр Потехина «арьбалалта» хэхын тулада гурилаа һагшангүйгөөр баридаг зантай. Тиимэһээнь худалдажа байһан хилээмэн соонь мэшээгэй ооһор, шулуун болон элдэб зүйлнүүд дайралдадаг байна. Тэндэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Атищенко гэгшэ ажалдаа хододоо һогтуугаар ерэдэг, тиимэһээ шанар муутай хилээмэ барижа гаргана.

Энэ чайнада эдеэлхэеэ ерэгшэд гансахан лэ муу шанартай хилээмээр хангагдадаг бэшэ, харин эдеэ хоолой бусад зүйлнүүдээр хүсэд хангагданагүй. Арюун сэбэрэй талаар тэндэ муу. Гомдолой ба дурадхалайнь дэбтэр дээрэ ажалшадай бэшэһэн дурадхалнуудаар зохихо хэмжээнүүд абтанагүй.

Аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бардамов, тэрэнэй орлогшо нүхэр Коровиков гэгшэд эдэ предприятинуудайнгаа хүдэлмэриие шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудыень усадхаха ёһотой.

Д. Долин.

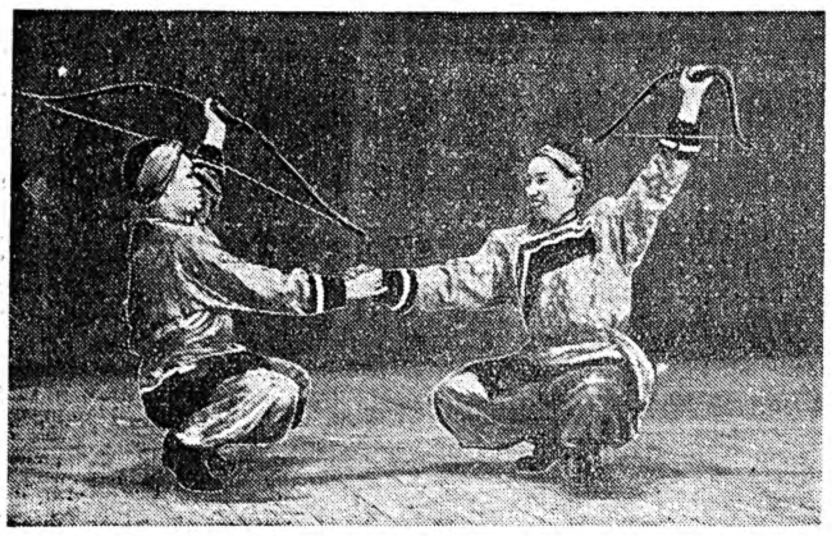

Байгша оной январиин 5-hаа 10 болотор Москвада ажалай резервнүүдэй уранhайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалга болохонь. Манай республикаhаа 25 эрхим танцорнууд, хүгжэмшэд ба дуушад Бүхэсоюзна харалгада хабаадалсаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай резервнүүдэй hургуулиин hурагшад (зүүн гарhаа) Г. Хабалов А. Михайлов хоёр репетициин үедэ «Ангуушадай танца» гэжэ Бурят-Монголой хатар наадажа байна. З. Веснинагай фото.

Библиотекарь Доржо Дрыгенов

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малай фермэнүүд болон тарянажалай бригадануудай хоорондо олон номуудые бариhан хүнэй ябахань харагдадаг. Энэ хадаа Зүүн-Мүринэй хүдөөгэй библиотекые даагша Доржо Бадмаевич Дрыгенов гээшэ. Нүхэр Дрыгенов оролдосотой hайн ажалаараа колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэнэй даажа байгаа библиотекэдэ мүнөө 250 гаран уншагшад бии гэжэ тоологдоно.

Дүрбэн малай фермэнүүд ба тарянажалай нэгэ бригада дээрэ нүхэр Дрыгенов нүүдэл библиотекэнүүдые эмхидхэhэн байна. Тиимэ библиотекэ бүхэниинь 40—50-аад номуудтай юм. hарадаа хоёр дахин тэдэнэрынь номуудаа hэлгэн абалсадаг байна. Пушкин, Толстой болон бусад классигуудай зохёолнууд, мүн тэрэшэлэн советскэ уранзохёолшод М. Шолоховой «Номгон Дон», Г. Николаевагай «Таряа хадалга», В. Кочетовай «Журбинтэн», Ж. Тумуновэй «Нойрhоо hэриhэн тала», Х. Намсараевай «Үүрэй толон», Ч. Цыдендамбаевай «Банзарай хүбүүн Доржо» гэхэ мэтэ номууд библиотекэ соонь үни хэбтэдэггүй, хододоо уншагшадай гар дамжан тарадаг юм.

Уншагшадайнгаа улам бүри ургажа байгаа эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангахын тулада нүхэр Дрыгенов аймагай центр болон бусад нютагуудаар ябажа, шэнэ hонин номуудые асардаг. hаяшаг хүршэ hуудаг Торско хүдөөгэй библиотекэhээ В. Лацисай «Шэнэ эрье тээшэ» гэhэн романиие асаржа, тэрэниие эриhэн уншагшада барюулhан байна. Зарим колхознигууд ном уншангүйгөөр нэгэшье үдэр байжа шададаггүй болонхой. Жэшээлхэдэ, хонишон Х. Нимаева үнгэрэгшэ намарhаа эхилжэ 20 гаран зохёолнуудые, фермэдэ үбhэ тэжээл зөөгшэ Р. Илтаков 30-аад номуудые уншаhан байна.

Нүхэр Дрыгенов гансал номуудые тараалгаар өөрынгөө хүдэлмэриие хизаарладаг бэшэ, харин фермэ, бригаданууд дээгүүр ябажа, ханын газетэнүүдые гаргадаг, ном уншалга, хөөрэлдөө эмхидхэдэг юм. Энэ жэлэй январь hарада тус библиотекэ Г. Николаевагай «Таряа хадалга» гэhэн романаар уншагшадай конференци үнгэргэхөөр бэлэдхэжэ байна.

Д. Будаев.

Спортивна вечер үнгэргэгдэбэ

Яруунын аймагай Культурын байшан соо hаяхан спортивна вечер үнгэргэгдөө. Тэндэ 120 хүн хабаадалсаа.

Вечертэ Сосново-Озёрскын дунда hургуулиин физкультурын багша М. А. Жданов «Санын спорт» гэhэн темээр лекци уншаа. Лекциин hүүлээр hургуулиин hурагшадай хүсөөр гимнастическа хэдэн номернууд харуулагдаа.

Д. Гушабалев.

ТОБШО hОНИНУУД

★ **Радиотой болобо.** Хориин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой Бильчир тосхондо радиолини татагдажа, колхозник бүхэнэй гэртэ радио оруулагдаба. Ингэжэ колхозой гэшүүд үдэр бүри орон дотор болон хилын саана боложо байгаа hонинуудые шагнаха аргатай болоо.

★ **Шэнэ гэрнүүд баригдаба.** Үнгэрhэн жэлэй туршада Бичура тосхондо 20 шэнэ гэрнүүд баригдаба. Мүн аймаг дотор 1954 ондо 15 бани баригдаhан байна. Бичурын машинно-тракторна станциин дэргэдэ 9 шэнэ гэр, сахарна заводой дэргэдэ 10 шэнэ гэр баригдажа ашаглалгада оруулагдаа.

В. И. Ленинэй пражска музей ленинскэ үдэрнүүдэй урда тээ

ПРАГА, январиин 5. (ТАСС). 1912 ондо Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин түүхэтэ пражска конференциин болоhон байшанда нээгдэhэн В. И. Ленинэй пражска музей ленинскэ үдэрнүүдтэ бэлэдхэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ уншагдаха лекци болон хөөрэлдөөнүүдэй тематическа түсэбые музей зохёогоо. Музей залуушуулай чехословацка союзай гэшүүдтэ зорюулжа, В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажалябуулга тухай хэдэ хэдэн тусхай хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэхэнь.

Ленинскэ үдэрнүүдтэ музейн выставкын залнуудта хэдэ хэдэн материалнууд нэмээгдэжэ табигдаха юм. Чехословакиин хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөндэ Агуу Октябрьска социалистическэ революциин үзүүлhэн нүлөөе харуулhан шэнэ экспонадууд мүн лэ тэдэ материалнуудай тоодо оролсохо байна.

Польшын предприятинуудта

Нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө хүдэлөөн

ВАРШАВА, январиин 5. (ТАСС). Арадай-демократическа Польшын ажалшад зургаан жэлэй түсэбэй hүүлшын жэлдэ орохо зуураа, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлжэ байна.

«Бытом» гэжэ шахтын горнягууд кварталайнгаа түсэбые мартын 29-дэ дүүргэхэ, олон мянган тонно нүүрhэ түсэбhөө гадуур үгэхэ гэжэ шиидэбэ.

Ченстоховтохи Болеслав Берудай нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай хүдэлмэришэд бүлэг бүлэгөөрөө, мүн тус тустаа олон зуун уялгануудые абаа. Энэ комбинадай булад шудхагшад нэгэдэхи кварталай турша соо түргэн аргаар 300 шахуу шудхалга хэхэ гэжэ шиидэбэ. Доменщигууд түсэбhөө гадуур 300 тонно шэрэм шудхаха уялга абаа. Прокатчигууд түсэбhөө гадуур 1100 тонно прокат гаргаха юм.

«1-ое Мая», мүн Сталинай нэрэмжэтэ металлургическа заводуудай, текстильнэ, машина бүтээлгын, химическэ болон бусадшье промышленностиин предприятинуудай коллективүүд шэнэ уялгануудые абаа.

Болгариин ба КНДР-эй хоорондохи культурна холбоо барисаан

ПХЕНЬЯН, январиин 5. (ТАСС). Болгариин арадай армиин дуунай ба хатарай ансамбль Корейскэ Арадай Демократическа Республикада концертнүүдые табижа дүүргэбэ. Пхеньянда, Кэсондо, Кангда, мүн ороной бусад городуудта ансамбль 20 гаран концерт харуулаа. Хани барисаата болгарска арадай искусствотай Корейн ажалшад ехээр hонирхожо танилсаа. Ансамблиин хоор, оркестр болон солистнууд болгарска арадай дуунуудые тэрэшэлэн советскэ ба корейскэ композиторнуудай зохёоhон дуунуудые дуулаhан байна. Болгарска ба корейскэ танцануудые ансамблиин танцын бүлэгэй наадахада харагшад ехээр hонирхоо.

Болгарска айлшад КНДР-эй городууд болон тосхонуудай hэргээн бодхоогдожо байhые хаража танилсаа, ажалай түрүүшүүлтэй, республикын литература ба искусствын ажал-ябуулагшадтай хөөрэлдөө.

Болгариин арадай ажахые хүгжөөлгын 1955 оной түсэб

СОФИ, январиин 5. (ТАСС). Болгариин Арадай Республикын арадай суглаанай президиум ороной арадай ажахые хүгжөөлгын 1955 оной гүрэнэй түсэб тухай указ гаргаа.

Электроэнерги үйлэдбэрилгые, нүүрhэ болон руда малталгые, металлнууд болон арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэхэ зорилгоор промышленностиин капитальна барилгада мүнгэ hомологдоhон 1954 онойхитой сасуулбал 21,8 процент ехэ болохо байна.

Хүдөө ажахыда мүнгэ hомололго 45,8 процентээр, культурно-ажаhуудалай барилгада мүнгэ hомололго 10,2 процентээр ехэ болохонь.

Электроэнерги үйлэдбэрилгэ—15,5 процентээр, шулуун нүүрhэ малталга —15,7 процентээр, станогуудые бүтээлгэ—35,5 процентээр, шагтагалдаг комбайнуудые бүтээлгэ — 95,4 процентээр, тракторна плугуудые бүтээлгэ—90,8 процентээр, улаhан бүд нэхэлгэ—6 процентээр, овощно консервнүүдые гаргалга—18,8 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр түсэб соо хараалагдана.

Хүдөө ажахын продукци (1939 оной сэнгээр) түсэбэй ёhоор 21,7 процентээр ехэ болохо байна.

Бирмын национальна бэеэ даанхай байдалтай болоhоор долоон жэл гүйсэhэнэй ойе hайндэрлэбэ

ДЕЛИ, январиин 4. (ТАСС). Ороной национальна бэеэ даанхай байдалтай болоhон сагhаа хойшо долоон жэл гүйсэhэнэй ой мүнөөдэр Бирмэдэ hайндэрлэгдэжэ байна. Энэ ушартай дашарамдуулагдан Рангунда сэрэгэй парад болоо. Бирмын президент Ба У тэрэ парадта байлсаа. Рангунда тэрэшэлэн олон зоной хабаадалгатай митинг болоо. Бирмын премьер-министр У Ну митинг дээрэ үгэ хэлээ. Эб найрамдал хадаа бүхы оронуудые хүгжөөлгын гол зорилгонь болоно гэжэ У Ну зааба.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН КУЛЬТУРЫН БАЙШАН

Набтаршагхан бэетэй, гуша гара наhанай хүн ханада үлгөөтэй байhан барометрын хажууда ошожо, хургаараа тоншожо үзөөд:

— Байза, сагай уларил муудаха хэбэртэй, hалхин болохонь гээшэ гү? — гэжэ ехэ hанаата болоhон янзаар дуугараад, газаашаа гарахаяа забдана.

—Хаана ошохотнайб?—гээд, тэндэ ехэ сүлөөгүй янзатай hууhан эхэнэр асууба.

—Колхозой правлени ошохом, поли дээрэ саhа тогтоолгые түргэдхөөгүй hаа, ехэ муу юумэ болохоёо байна,—гэжэ мэгдүүгээр дуугараад, гаража ошобо.

Энэ хөөрэлдөөн Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой hаяхан түхеэрэгдэhэн хүдөө ажахын культурын байшанда болоhон байгаа. Барометр хараад гараашамнай Саянтын МТС-эй агроном Максим Банаевич Барнаков, тэндэ hууhан эхэнэр тус байшаниие даагша, колхозой зоотехник Соли Цырендоржиева гээшэ.

Хүдөө ажахын Культурын байшан энэ колхоздо түхеэрэгдэhээр hара шахуу болоо. Гэбэшье, тэрээнэй ажал ябуулгаарнь колхознигууд ехэ hонирходог болоо.

«Бидэнэр байгаалиhаа хайра үршөөл хүлеэхэ ёhогүйбди, тэрэниие дайлан [illegible]а—манай зорилго»—гэhэн И. В. Мичуринай үнэтэ үгэнүүд үүлэ орохолоор эли харагдана.

Эрьеэд харахада: **«Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд! Хүдөө ажахын наукын амжалтые, тарянажалай, малажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые колхоз болон совхозой үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгты! Агрономическа болон зоотехническэ эрдэм оролдосотойгоор шудалагты!»** — гэhэн уряа бэшээтэй.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые тобшохоноор харуулhан, гоё hайхан зурагуудтай плакадууд хана бүридэ үлгэгдэнхэй. Н. С. Хрущевой, Г. М. Маленковой, В. М. Молотовой портредүүд алталмал хүреэнүүд соо hуулгагданхай.

Улаан бүдөөр хушагдаhан ута стол, хүнүүдэй hууха стулнууд байшан соо таарууханаар табяатай. Шэл хаалгатай томо шкаф хойто ханынь хахадые тооной эзэлнэ. Тэрэ шкаф соо хүдөө ажахын литература, хэдэн олон зүйлэй гербарий бии юм. Нэгэ тиимэ гербариие нээхэдэ тарянай газар дээрэ үзэгдэдэг буртаг ногоонууд хуудаhан бүридэнь нялагатай.

—Колхознигуудта лекци уншахада, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдэ ехэ туhатай юм,—гээд Соли Дондоповна тэндэ байhан фильмскоп абажа харуулна. Эндэ Костромской үүлтэрэй үнеэдые, Ставропольско хизаарай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүү дүй дүршэлые харуулhан лентэнүүд бии.

—Бидэ үшөө хэдэн шэнэ лентэнүүдые абаха hаналтайбди,— гэжэ нүхэр Цырендоржиева хэлэнэ.

Үнгэрhэн hарада тус байшан соо зоотехническэ, агротехническэ кружогуудай занятинууд хоёр-хоёр дахин үнгэргэгдөө.

—Үшөө нэгэ дахин заняти үнгэргэгдэхэ аад лэ, клубта митинг болохонь гэхэдэ зооветучастогые даагша Г. Р. Раднаев хүнүүдээ тараажархиба,—гэжэ Соли Цырендоржиева гомодолтойгоор хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье зооветкружогой занятиие хойшолуулбал, холын гүүртэ, отара дээрэhээ ерэhэн малшад миил бусаха баатай болоно бшуу. Энэнь кружогой гэшүүдэй журамые hуларуулха байна, мүн колхозой центр үлүүдэ ерэжэ байха сүлөөтэй саг малшадта үгы ха юм.

—Үсэгэлдэр мал дээгүүр ябаад ерээб,—гэжэ Соли Дондоповна хөөрэнэ,—дутуу дунданууд ехэл олон байна. Малай тамир муудажа эхилээ. Зарим гүүртэ, отара дээрэ үбhэн бүри үгы, фермые даагшанар малай байрын газарнуудаар үсөөн ябана, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ажалаа hулаар эмхидхэнэ. Ябаhан газартаа хэмжээ абааб, теэд энээгээр хизаарлажа болохогүй, мүнөө правленидэ ошожо, шангаар хөөрэлдэхэмни гэнэ.

Мэдэхэдэ нүхэр Цырендоржиева зүб хэлэhэн байгаа. Малай үбэлжэлгэдэ ехэхэн дутагдалнууд бии.

Ухаа Толгой гэжэ газарта Банзаракца Гимниновэй эмэ буруудай гүүртэдэ малай тамир ехэ муудаhан байна. Эндэ байрань ехэ уйтан, уhалууринь муу. Тэндэхи нуурай уhан үнэртэй, муухай байжа, буруунууд уужа үгэнэгүй. Тиимэhээ 149 толгой буруудай оройдоол 30-ниинь дунда зэргын тамиртай, бэшэниинь булта тамир муутай. Энэ гүүртэдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үнинэй ябаагүй. Зооветучастогые даагша нүхэр Г. Раднаев, веттехник Булавина ажалдаа хайша хэрэгээр хандана.

Мүнөө үедэ колхозой хүдөө ажахын культурын байшан малай үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ, малай гүүртэ, отара дээгүүрхи дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэнь малшадта, колхозой правленидэ туhална.

Гадна, энэ байшанда газарай хүрьhэ туршажа үзэхэ, тэрэнэй минеральна зүйлнүүдэйнь ехэ багые мэдэхэ лаборатори бии болгогдоо. Мүнөө колхозойнгоо огородой газарай хүрьhые шалгажа үзөөд, ямар утэгжүүлгын хэрэгтэй байhые түсэблэжэ байна. Энэ хэрэгые Иркутска хүдөө ажахын институт дүүргэhэн агроном Барнаков эрхилнэ.

Тугаар правленидэ ошоhон агроном нүхэр Барнаков колхозой түрүүлэгшын орлогшо Ширабаан Батуевтай hуужа, хаана, ямар участогта саhа тогтоохо тухай түсэб табяад, тарянажалай бригадануудай бригадирнуудта, парта дүтэ байhан малай фермэнүүдтэ, огородой бригадада тусхай даалгабари үгэбэ. Тиигээд тарянай газарта саhа тогтоолгые хүтэлбэрилхэ гэжэ шиидэбэ.

— Мүнөө жэл саhан угаа ехээр оробо. Зарим газартаа 30—40 сантиметр зузаан болоно. Поли дээрээ саhа ехээр тогтоожо абахабди,—гэжэ Максим Банаевич согтойгоор хөөрэнэ.

Хүдөө ажахын культурын энэ байшан колхознигуудай дунда хүндэтэй боложо эхилээ. Эндэ үдэшэндөө хүнүүд орожо, хүдөө ажахын талаар шэнэ журналнуудые, газетэнүүдые хараха, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые шагнаха аргатай болоо.

Гэбэшье, энэ байшангай ажалда дутагдалнууд, үшөө хэгдээгүй юумэнүүд ехэ олон. Жэшээлхэдэ, энэ нютагта тариглагдаг тарянай боолтонууд, овощной культурануудые харуулhан экспонадууд, мүн малай бэеын дүрсэнүүд үгы байна. Фильмскопто хэрэглэхэ лентэнүүд тон үсөөн. Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкые харуулhан альбом, фото-монтаж бии болгогдоогүй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхажа, хүдөө ажахын культурын байшан ажалаа бүри hайжаруулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Б. Гылыков.

Хитадта шэнэ газар ашаглагдана

ПЕКИН, январиин 5. (ТАСС). КНР-эй хүдөө ажахын министерствын шиидхэбэреэр Хитадта ехэ хэмжээнэй шэнэ газар ашаглахын тула бэлэдхэл хэгдэжэ эхилбэ гэжэ «Женьминьжибао» газетэ мэдээсэнэ. Газар эсхэмжэлгын хүдэлмэриин хэгдэхэтэй хамта, газарай хүрьhэ шэнжэлхэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Хэйлунцзян, Синьцзян, Гуандун, Шаньдун, Цзянсу гэжэ провинцинуудта, мүн ороной бусад районуудта энэ жэлдэ 32.400 мянга му газар (2 миллион гектар шахуу) ашаглагдахаар энэ жэлдэ бэлэдхэгдэхэ байна. 1955—1957 онуудай турша соо 100 миллион муhаа дээшэ (6.250 мянган гектар) газар ашаглагдахаар бэлэдхэгдэхэ юм.

Ороной хүдөө ажахые мүнөө үеын шэнэ техникээр хангахын, Хитадай тарялангай талмайе үргэдхэхэ хэрэгтэ бэлэдхэхын зорилгоор хүдөө ажахын машинанууд болон зэр зэмсэгүүдые үйлэдбэрилгэ жэлhээ жэлдэ дээшэлнэ, шэнэ түхэлэй машинанууд бүтээн гаргагдана. «Женьминьжибао» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Пекинскэ заводто «Сталинец-6» гэжэ ехэ бүтээсэтэй таряа хуряалгын комбайн Хитадта түрүүшынхеэ хэгдэжэ байна. Заводой коллектив апрелиин 15 болотор энэ машиные бүтээн гаргаха уялга абаа.

ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельд Пекин ерэбэ

ПЕКИН, январиин 5. (ТАСС). Пекинскэ радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор, ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельд мүнөөдэр Пекин ерэбэ.

Чжоу Энь-лай Хаммаршельдтэй уулзаа

ПЕКИН, январиин 5. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лай ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельдтэй мүнөөдэр уулзаба.

Мендес-Франс Аденауэр хоёрой хэхэ хэлсээн тушаа

ПАРИЖ, январиин 5. (ТАСС). Парижска хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, январиин хоёрдохи хахадта Мендес-Франс Аденауэр хоёрой хэхэ хэлсээндэ эдэбхитэй бэлэдхэлгэ мүнөө хэгдэжэ байна. Эдэ хэлсээнүүдые бэлэдхэлгэ Баруун Германида байгаа французска верховно комиссар Франсуа-Понсэ, Мендес-Франсын өөрынь кабинедэй директорые орлогшо Суту гэгшэдтэ даалгагдаба. Энэ зорилгоор Суту үсэгэлдэр Бонн ороо.

Политическэ шэнжэлэгшэдэй hанаhанай ёhоор, саарска асуудалаар Франци Германи хоёрой хоорондо арсалдаанай гараhан дээрэhээ тэрэ хэлсээ хэлгэ шухала болоод байна.

Саарска асуудал хадаа Мендес-Франс Аденауэр хоёрой хоорондо hаяар хэхэ хэлсээнэй гол темэнь болохо ба тэрэ проблемэ «онсо удхашанартай» юм.

Американска сэрэгэй шэнжэлэгшын хэhэн мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК. январиин 4. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс Мэгэзин» гэжэ американска журналай декабрь соо гараhан номернуудай нэгэндэ сэрэгэй мэдээжэ шэнжэлэгшэ Болдуинай статья толилогдоо. США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй моральна талаараа доройтоhон тушаа hанаагаа зобожо байhанаа Болдуин тэрэ статья соогоо бэшэнэ.

Сэрэгэйхид, илангаяа кадрова албанайхид hүүлэй үедэ моральна талаараа тон ехээр доройтоо, тиимэ доройтолгые бүхы 25 жэлэй турша соо сэрэгэй шэнжэлэгшээр хүдэлхэ зуураа би үзөөгүйб гэжэ Болдуин мэдэрнэ. Журам ехээр муудаа, олохон сэрэгшэдэй шадабари ба эрдэмынь дундаhаа доошо хэмжээндэ байна гэжэ Болдуин гомдолтойгоор мэдүүлнэ.

Американска армиин моральна талаараа доройтоhоной шалтагааниие тайлбарилхые hэдэхэ зуураа, милитаризациин политикые американска олоннитэ дэмжэнэгүй гэжэ Болдуин мэдэрхэ баатай болобо. Американска арад өөрынгөө армида дурагүйгөөр хандана гэжэ автор мэдэрнэ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдтэхи сэрэгшэдэй дунда хатуу журам байгуулхые Болдуин статьягайнгаа түгэсхэлдэ уряалаа.

Агрессивнэ Манильска пактда хабаадаhан оронуудай түлөөлэгшэдэй болохоёо байгаа зүблөөн тухай

НЬЮ-ЙОРК, январиин 3. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, Зүүн-Урда Азиин оронуудтахи агрессивнэ блогто хабаадаhан найман оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн Бангкокдо февралиин 23-да болохонь гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй английска министерство мэдээсэбэ.

Баруун Германиин армида США буу зэбсэг бэлэдхэнэ

ВАШИНГТОН, январиин 4. (ТАСС). Баруун Германиин шэнэ армиин 7—8 дивизидэ хэрэглэгдэхэ буу зэбсэг США-да ба Европодо американска засагаархидай байгуулhан складуудта хадаглаатай байна, «парижска хэлсээнүүдые баруун гүрэнүүдэй ратифицироваlhэн сасуунь эдэ буу зэбсэг Баруун Германида үгтэхөөр бэлэн байна.» гэжэ «Вашингтон пост энд Таймс Геральд» гэжэ газетын сэрэгэй шэнжэлэгшэ Норрис дамжуулна. Корреспондентын хэлэhэнэй ёhоор, шэнэ вермахтда үгтэхөөр хараалагдаhан американска буу зэбсэгэй үнэ сэнгынь бүхы дээрээ миллиард хахад доллар болохо юм.

Баруун Германида американска сэрэгүүд манёврнуудые хэжэ байна

БЕРЛИН, январиин 3. (ТАСС). Берлинскэ радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор, американска эзэмдэлгын сэрэгүүд Карлсруэ шадар манёврнуудые хэжэ шэнэ жэлые угтаа, тэдэ манёврнуудынь январиин 31 болотор үргэлжэлхэ юм. Американска командованиин мэдээсэhэнэй ёhоор, манёврнуудта хүндэ танкнууд хабаадалсаха байна.

Баруун Ириандахи байдал

ДЖАКАРТА, январиин 5. (ТАСС). Антара агентствын дамжуулhанай ёhоор, Баруун Ирианай хэдэ хэдэн районуудта голландска сэрэгүүдэй, мүн арад зоной хоорондо тулалдаан болоно.

Баруун Ирианай арад зон Индонезитэй нэгэдэхын түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэнэ гэжэ Баруун Ирианда түрэhэн, индонезийскэ парламентын гэшүүн Папарэ мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК, январиин 5. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, голландска засагаархид баруун Ирианда өөрынгөө далайн-сэрэгэй хүсые бэхижүүлнэ. Голландска хоёр эсминец, гурбан корвет, тральщигууд, буксирна болон бусад суднанууд энэ райондо сугларанхай. Голландецууд жэлэй саада тээ эндэ миин лэ корведүүдтэй байгаа.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — **«Золотые яблоки»** (11, 12 ч. 30 м.), хилын саанахи уранhайханай шэнэ фильм (14 ч. 30 м., 16 ч. 30 м., 18 ч. 30 м. 20 ч. 30 м. ба 22 ч. 30 м.).

«ХРОНИКА» кинотеатрта — **«Девочка в цирке»**, **«Два жадных медвежонка»** (10 ч. 15 м.), **«История маленького мука»** (11 ч. 15 м., 13, 14 ч. 45 м. ба 21 ч.): **«Машенька»** (16 ч. 30 м., 19 ч. 15 м. ба 22 ч. 30 м.), **«Футбол СССР—Венгрия»**, **«Вальс на льду»** (18 ч. 15 м.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — **«Гаврош»** (10 ба 12 ч.), **«Запасной игрок»** (14 ба 20 ч. 15 м.), **«Байджу Бавра»** (16, 18 ч. 15 м. ба 22 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00345. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 31.